

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Document de ședință

A7-0137/2013

28.3.2013

RAPORT

referitor la o agendă pentru pensii adecvate, sigure și viabile
(2012/2234(INI))

Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

Raportoare: Ria Oomen-Ruijten

Raportor pentru aviz (*): Thomas Mann, Comisia pentru afaceri economice și
monetare

(*) Procedura comisiilor asociate – articolul 50 din Regulamentul de
procedură

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	18
AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI ECONOMICE ȘI MONETARE.....	22
AVIZ AL COMISIEI PENTRU PIAȚA INTERNĂ ȘI PROTECȚIA CONSUMATORILOR	31
AVIZ AL COMISIEI PENTRU DREPTURILE FEMEII ȘI EGALITATEA DE GEN	35
REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE	43

(*) Procedura comisiilor asociate – articolul 50 din Regulamentul de procedură

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitor la o agendă pentru pensii adecvate, sigure și viabile

(2012/2234(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Comunicarea Comisiei din 7 iulie 2010 intitulată „Carte verde - Către sisteme europene de pensii adecvate, viabile și sigure” (COM)(2010)0365) și rezoluția sa din 3 februarie 2011 referitoare la aceasta¹,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 16 februarie 2012 intitulată „Carte albă - O agendă pentru pensii adecvate, sigure și viabile” (COM)2012)0055),
- având în vedere Raportul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei din 16 februarie 2012 intitulată „Carte albă - O agendă pentru pensii adecvate, sigure și viabile”²,
- având în vedere raportul comun pregătit de Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune din cadrul Comisiei Europene și de Comitetul pentru protecție socială intitulat „Viabilitatea pensiilor în Uniunea Europeană 2010-2050” (raportul din 2012 privind viabilitatea),
- având în vedere raportul comun pregătit de Direcția Generală Afaceri Economice și Financiare din cadrul Comisiei Europene și de Comitetul pentru politică economică intitulat „Raportul din 2012 privind îmbătrânirea: proiecții economice și bugetare pentru statele membre ale UE 27 (2010-2060)”³,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 23 noiembrie 2011 intitulată „Analiza anuală a creșterii pe 2012” (COM(2011)0815) și rezoluția sa din 31 ianuarie 2012 referitoare la aceasta⁴,
- având în vedere Decizia 2010/707/UE a Consiliului privind orientările pentru politicile de ocupare a forței de muncă ale statelor membre⁵,
- având în vedere Rezoluția sa din 9 octombrie 2008 referitoare la promovarea incluziunii sociale și combaterea sărăciei, inclusiv a sărăciei infantile în Uniunea Europeană⁶,

¹ Texte adoptate, P7_TA(2011)0058.

² EESC/SOC/457, 12 iulie 2012.

³ ISBN 978-92-79-22850-6.

⁴ Texte adoptate, P7_TA(2012)0047.

⁵ JO L 308, 24.11.2010, p. 46.

⁶ JO C 9E, 15.1.2010, p.11.

- având în vedere proiectul de declarație a Consiliului privind Anul european al îmbătrânirii active și solidarității între generații (2012): calea de urmat (SOC 992/SAN 322), din 7 decembrie 2012,
 - având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere raportul Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale și avizele Comisiei pentru afaceri economice și monetare, Comisiei pentru piața internă și protecția consumatorului, Comisiei pentru drepturile femeii și egalitatea între sexe (A7-0137/2013),
- A. întrucât opiniile Parlamentului referitoare la Cartea verde din 2010 a Comisiei intitulată „Către sisteme europene de pensii adecvate, viabile și sigure” au fost exprimate în rezoluția sa din 3 februarie 2011;
 - B. întrucât cea mai gravă criză financiară și economică din ultimele decenii s-a transformat într-o criză socială și a datoriilor suverane care a afectat grav veniturile de pensii a milioane de cetățeni ai UE; întrucât această criză a indicat faptul că toate economiile europene se află într-o relație de interdependență și că țările nu mai sunt în măsură să garanteze caracterul adecvat, sigur și durabil al propriilor sisteme de protecție socială;
 - C. întrucât pensia reprezintă principala sursă de venit a persoanelor în vârstă din UE, ea trebuind să le asigure acestora un nivel de viață decent și independența financiară; întrucât, totuși, aproximativ 22% din femeile cu vârste peste 75 de ani trăiesc sub pragul de sărăcie din Uniunea Europeană, fiind supuse riscului de excluziune socială și întrucât femeile reprezintă majoritatea populației de peste 75 ani;
 - D. întrucât primul val din așa-numita „baby boom generation” a atins vârsta de pensionare, problema demografică încetând astfel să mai fie un scenariu viitor și devenind o realitate prezentă, iar întrucât numărul de persoane cu vârsta de peste 60 de ani va crește cu peste 2 milioane pe an;
 - E. întrucât chiar și în afara crizei economice, tendințele demografice și de productivitate pe termen lung indică un scenariu economic de creștere scăzută pentru majoritatea statelor membre ale UE, cu un ritm de creștere semnificativ mai scăzut decât cele din deceniile anterioare;
 - F. întrucât Consiliul European din martie 2001 a aprobat deja Strategia tridimensională de la Stockholm care are drept scop: reducerea rapidă a datoriei publice, creșterea ratelor ocupării forței de muncă și a nivelurilor productivității și reformarea sistemelor de pensii, de sănătate pe termen lung;
 - G. întrucât influență negativă a crizei economice și financiare din Europa asupra salariilor și a ocupării forței de muncă va amplifica riscul viitor de sărăcie la vârsta a treia;
 - H. întrucât creșterea șomajului și rezultatele financiare dezamăgitoare de pe piețele financiare au afectat atât sistemele de pensii prin repartiție, cât și sistemele de pensii finanțate;
 - I. salută Comitetul Economic și Social European recomandă stabilirea unor niveluri minime

ale pensiilor în scopul asigurării unor venituri din pensii care să depășească pragul sărăciei;

- J. întrucât sistemele de pensionare sunt un element-cheie al modelelor sociale europene, al căror obiectiv fundamental și nenegociabil este asigurarea unui standard de viață decent pentru persoanele în vârstă; întrucât asigurarea pensiilor rămâne o competență a statelor membre;
- K. întrucât sustenabilitatea politicii în domeniul pensiilor depășește considerentele fiscale; întrucât ponderea economiilor private, ratele de ocupare a forței de muncă și evoluțiile demografice prevăzute joacă, de asemenea, un rol semnificativ în asigurarea sustenabilității;
- L. întrucât, în dezbaterile europene actuale, sistemele de pensii sunt prea frecvent considerate mai degrabă o povară asupra finanțelor publice, și nu un instrument esențial pentru combaterea sărăciei în rândul persoanelor în vârstă, care să permită o redistribuire pe întreaga durată de viață a persoanelor, dar și la nivelul societății;
- M. întrucât pensionarii reprezintă un grup de consumatori extrem de important, iar variațiile la nivelul comportamentului de consumator al acestora produce efecte grave asupra economiei reale;
- N. întrucât în numeroase state membre ale UE rata fertilității rămâne scăzută, conducând la o scădere a numărului persoanelor de vârstă activă în viitor;
- O. întrucât, conform OCDE, mobilitatea între statele membre este redusă și numai 3% din resortisanții Uniunii de vârstă activă își au rezidența într-un alt stat UE decât cel de origine¹;
- P. întrucât studiul „Femeile care trăiesc singure - actualizare”², cerut de Comisia pentru drepturile femeii și egalitatea de gen din Parlament, prezintă riscurile implicite ale unora dintre sistemele de pensii existente asupra agravării dezechilibrelor de gen, în special pentru femeile care trăiesc singure;
- Q. întrucât Documentul de lucru nr. 116 al OCDE în domeniile social, ocuparea forței de muncă și migrație, intitulat „Gătit, îngrijit și voluntariat: munca neplătită în lume”³ subliniază importanța muncii neremunerată, care nu este încă recunoscută în sistemele naționale de pensii;
- R. întrucât în UE, rata de ocupare a persoanelor cu vârste între 55 și 64 de ani este de doar 47,4%, iar pentru femei de numai 40,2%; întrucât, în unele țări din UE, doar 2% din totalul locurilor de muncă vacante sunt ocupate de persoane de peste 55 de ani; întrucât aceste rate scăzute de ocupare conduc la un decalaj de pensii între bărbați și femei în

¹ OCDE (2012), „Mobility and migration in Europe”, p. 63. În: OECD Economic Surveys: European Union 2012, OECD Publishing.

² <http://www.europarl.europa.eu/committees/fr/studiesdownload.html?languageDocument=EN&file=79590>

³ Miranda, V., *Cooking, Caring and Volunteering: Unpaid Work Around the World*, OECD Social, Employment and Migration Working Papers, No. 116, OECD Publishing (2011).

interiorul aceleiași generații, precum și la un decalaj între generații, care produce diferențe substanțiale între generații sub aspectul resurselor financiare;

- S. întrucât sistemele de pensii din statele membre diferă în mod semnificativ, de exemplu în ceea ce privește nivelul finanțării, al implicării guvernului, structura guvernantei, tipul de beneficii, eficiența din punctul de vedere al costurilor, gradul de colectivitate și solidaritate, o tipologie comună a UE nefiind, prin urmare, disponibilă,

Introducere

1. observă că asupra bugetelor naționale se exercită o presiune mare și că reducerea prestațiilor de pensii în multe state membre este o urmare a escaladării grave a crizei financiare și economice; deplânge reducerile drastice din statele membre afectate cel mai mult de criză, în urma cărora mulți pensionari au ajuns în sărăcie sau riscă să ajungă în sărăcie;
2. subliniază necesitatea ca UE și statele membre să evalueze durabilitatea actuală și viitoare a sistemelor de pensii și să identifice cele mai bune practici și strategii de politică care pot conduce la modalitatea cea mai sigură și rentabilă de asigurare a pensiilor în cadrul statelor membre;
3. subliniază probabilitatea unui scenariu de creștere economică scăzută pe termen lung, în care majoritatea statelor membre vor fi nevoite să își consolideze bugetele și să își reformeze economiile în condiții de austeritate, necesitând o gestionare riguroasă a finanțelor publice; subscrie la opinia exprimată în Cartea albă a Comisiei, potrivit căreia va fi necesară constituirea de pensii ocupaționale complementare finanțate, pe lângă prioritatea privind salvagardarea pensiilor publice universale, care garantează cel puțin un standard de viață decent pentru toate persoanele în vârstă;
4. subliniază că sistemele publice de pensii ce țin de primul pilon rămân sursa de venit cea mai importantă a pensionarilor; regretă faptul că în Cartea albă a Comisiei nu se abordează în mod corespunzător importanța sistemelor de pensii universale care cel puțin să pună la adăpost de sărăcie, din cadrul primului pilon; invită statele membre, conform obiectivelor Strategiei Europa 2020 privind creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă și combaterea sărăciei, să elaboreze în continuare strategii pentru o piață a muncii mai active și mai favorabile incluziunii în vederea diminuării raportului dependenței economice dintre persoanele inactive și persoanele încadrate în muncă; îndeamnă partenerii sociali și statele membre să coreleze aceste reforme cu îmbunătățirea constantă a condițiilor de muncă și cu punerea în aplicare a unor programe de formare pe parcursul vieții, care să permită o activitate profesională mai solidă și mai îndelungată până la vârsta legală de pensionare, crescând astfel numărul celor care plătesc prime de pensii, de asemenea pentru a evita creșterea cheltuielilor publice cu pensiile care pun în pericol finanțele publice sustenabile; invită statele membre să implementeze reforme ale sistemelor lor din primul pilon în așa fel încât să se țină cont și de numărul de ani de contribuții;
5. solicită statelor membre să evalueze în mod amănunțit necesitatea de a implementa reforme în privința sistemelor aferente primului pilon, luând în considerare schimbările înregistrate de speranța de viață și schimbările raportului dintre pensionari, șomeri și

persoanele active economic, pentru a garanta un standard de viață decent și independență economică pentru persoanele în vârstă, în special cele care aparțin unor grupuri vulnerabile;

6. remarcă faptul că criza financiară și economică și provocările pe care le presupune îmbătrânirea populației au relevat vulnerabilitatea sistemelor de pensii finanțate și a celor prin repartitie; recomandă o abordare vizând sisteme de pensii cu piloni multipli, constând dintr-o combinație formată din:

- i. o pensie publică universală prin repartitie;

- ii. o pensie finanțată ocupațională suplimentară, introdusă prin acorduri colective la nivel național, sectorial sau de întreprindere sau prin legislație națională, accesibilă tuturor lucrătorilor în cauză;

subliniază că primul pilon singur, sau în combinație cu pensia aferentă celui de-al doilea pilon (în funcție de aranjamentele instituționale sau legislația de la nivel național) ar trebui să instituie un venit de înlocuire decent, bazat pe salariile anterioare ale lucrătorului, ce urmează a fi completat, dacă este posibil, cu:

- iii. o pensie individuală aferentă celui de-al treilea pilon bazată pe economii private cu stimulente echitabile destinate lucrătorilor cu venituri reduse, persoanelor care desfășoară activități independente și persoanelor cu ani de contribuții incompleți în ceea ce privește sistemul drepturilor la pensie;

invită statele membre să aibă în vedere introducerea sau menținerea unor astfel de sisteme sustenabile financiar și social sau a unora comparabile în cazurile în care acestea încă nu există; invită Comisia să se asigure că orice reglementare existentă sau viitoare în domeniul pensiilor conduce la aceste sisteme și le respectă pe deplin;

7. recunoaște potențialul instituțiilor de pensii ocupaționale și individuale ca investitori substanțiali și fiabili pe termen lung în economia UE; subliniază contribuția lor așteptată la realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020 privind realizarea unei creșteri economice durabile, a unor locuri de muncă mai multe și mai bune și a unor societăți favorabile incluziunii din punct de vedere social; salută, în acest sens, viitoarea inițiativă a Comisiei de a lansa o Carte verde privind investițiile pe termen lung; îndeamnă Comisia să nu pună în pericol potențialul de investiții al fondurilor de pensii și să respecte diferitele caracteristici ale acestora și ale altor instituții de pensii atunci când introduce sau modifică legislația UE, în special atunci când va revizui Directiva privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale;
8. invită Comisia să evalueze efectele cumulative ale legislației în materie de piețe financiare - de exemplu, Regulamentul privind infrastructura pieței europene (EMIR), Directiva privind piețele instrumentelor financiare (MiFID) și Directiva revizuită privind cerințele de capital (CRD IV) - asupra fondurilor de pensii din cel de-al doilea pilon și capacității acestora de a investi în economia reală și să raporteze cu privire la aceste aspecte în Cartea verde viitoare privind investițiile pe termen lung;
9. reamintește că, în contextul Strategiei de la Lisabona 2000-2010, pe parcursul unui

deceniu, Comisia și statele membre au purtat discuții exhaustive referitoare la reformele structurale privind politica macroeconomică, microeconomică și de ocupare a forței de muncă, care au avut drept rezultat formularea unor recomandări întemeiate pe tratate și specifice fiecărui stat membru, multe dintre acestea făcând în mod direct sau indirect referire la protecția unor pensii adecvate și durabile; regretă nepunerea în aplicare a acestor recomandări, care ar fi putut atenua impactul crizei într-o mare măsură;

10. salută publicațiile cuprinzătoare și de înaltă calitate precum „Raportul din 2012 privind îmbătrânirea”¹ și „Raportul privind viabilitatea”², din 2012, care analizează caracterul adecvat pe termen lung și sustenabilitatea sistemelor de pensii din toate statele membre; regretă faptul că sustenabilitatea și caracterul adecvat al pensiilor fac obiectul unor rapoarte separate cu un puternic caracter tehnic; solicită Comisiei și Consiliului să publice imediat un rezumat integrat, concis și în termeni simpli, care să permită cetățenilor să evalueze provocările cu care se confruntă sistemul lor național de pensii într-o comparație la nivelul UE;
11. subliniază importanța utilizării unei metodologii uniforme pentru a calcula viabilitatea pe termen lung a finanțelor publice și partea de obligații legate de pensii;
12. este de părere că pentru a se ajunge la o soluție efectivă la problema pensiilor, ținându-se seama de necesitatea de a crește, în toate statele membre, numărul anilor de contribuții și de a îmbunătăți condițiile de muncă și de a promova într-o măsură mai mare învățarea pe tot parcursul vieții astfel încât să le permită oamenilor să lucreze cel puțin până la vârsta legală a pensionării, și dincolo de aceasta dacă doresc acest lucru, este de importanță crucială să existe un consens între guverne și angajatori și sindicate;
13. propune ca reprezentanții tuturor grupurilor de vârstă, inclusiv tinerii și bătrânii, care simt în cel mai mare grad impactul reformelor, să fie consultați în mod adecvat cu privire la orice reformă a sistemelor de pensii, pentru a garanta rezultate echilibrate și echitabile și a menține maximum de consens între generații;
14. salută direcția principală a Cărții albe, care propune să se pună accent pe obținerea unui echilibru între durata vieții profesionale și durata pensionării, realizarea de economii pentru pensii ocupaționale complementare și private și perfecționarea instrumentelor UE de monitorizare a pensiilor, subliniind, în același timp, importanța îmbunătățirii informării cu privire la pensii;

Creșterea nivelului ocupării forței de muncă și obținerea unui echilibru între durata vieții profesionale și durata pensionării

15. subliniază faptul că punerea în aplicare a reformelor structurale menite să crească rata de ocupare a forței de muncă și să permită cetățenilor să atingă vârsta legală de pensionare,

¹ Comisia Europeană, Raportul din 2012 privind îmbătrânirea: proiecții economice și bugetare pentru statele membre ale UE 27 (2010-2060), Bruxelles, mai 2011.

http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2012/pdf/ee-2012-2_en.pdf

² „Viabilitatea pensiilor în Uniunea Europeană 2010-2050”, raport comun pregătit de Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune din cadrul Comisiei Europene și de Comitetul pentru protecție socială, 23 mai 2012,

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7105&type=2&furtherPubs=yes>

reducând, astfel, gradul de dependență economică înseamnă a genera venituri fiscale și prime de pensii și de asigurări sociale, necesare pentru consolidarea bugetelor statelor membre și pentru finanțarea unor sisteme de pensii adecvate, sigure și durabile; subliniază că aceste reforme trebuie efectuate într-un mod transparent, pentru a le permite oamenilor să anticipeze efectele pe care aceste reforme le pot produce; atrage atenția asupra riscului ca șomajul și salariile scăzute, munca cu fracțiuni de normă și alte forme muncă atipice să conducă la drepturi la pensie parțiale și să încurajeze sărăcia la bătrânețe;

16. invită statele membre: să adopte politici cuprinzătoare și active în domeniul pieței forței de muncă; să adopte măsurile necesare pentru a combate munca nedeclarată și neplata impozitelor și a primelor, de asemenea în vederea salvagădării unei concurențe echitabile; să rezerve fonduri pentru a combate creșterea cheltuielilor publice ale populației în curs de pensionare; și să promoveze buna ocupare a forței de muncă, între altele prin oferirea de consiliere și sprijin cuprinzător persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă și prin integrarea în special a grupurilor deosebit de vulnerabile pe piața muncii;
17. observă ultima mențiune a Comisiei Europene din analiza anuală a creșterii pentru 2013 privind necesitatea reformelor în sistemele de pensii; atrage în același timp atenția asupra faptului că alinierea vârstei reale de pensionare cu cea legală ar trebui să fie o prioritate în multe state membre;
18. salută angajamentele asumate de statele membre de a asigura sisteme de pensionare adecvate și fiabile în contextul recomandărilor de țară adoptate de Consiliu în 2012 în cadrul semestrului european;
19. observă că peste 17 % din populația Uniunii Europene are în prezent 65 sau peste 65 de ani și că, potrivit estimărilor Eurostat, această cifră va ajunge la 30 % până în 2060;
20. subliniază accelerarea presiunii exercitate de evoluțiile demografice asupra bugetelor naționale și a sistemelor de pensii naționale odată cu pensionarea primului val din „generația baby boom”; ia act de progresele și nivelurile de ambiție inegale dintre statele membre în formularea și punerea în aplicare a reformelor structurale menite să conducă la creșterea nivelului de ocupare a forței de muncă, la eliminarea treptată a sistemelor de pensionare anticipată și în evaluarea, la nivelul statelor membre și împreună cu partenerii sociali, a nevoii de a stabili un echilibru sustenabil între vârsta legală și efectivă de pensionare și creșterea speranței de viață; subliniază faptul că statele membre care nu reușesc să realizeze acum reforme treptate ar putea să se afle mai târziu în situația de a trebui să pună în aplicare reforme-șoc cu consecințe sociale semnificative;
21. reiterează apelul pentru stabilirea unei strânse corelații între prestațiile de pensii și anii lucrați și primele plătite („echitate actuarială”), pentru a se asigura că munca mai multă și pe o perioadă mai îndelungată rentează pentru lucrători prin aceea că aceștia beneficiază de o pensie mai bună, ținând cont în mod adecvat de perioadele de absență de pe piața muncii consacrate îngrijirii persoanelor dependente; recomandă ca statele membre, în consultare cu partenerii relevanți, să interzică pensionarea obligatorie la atingerea vârstei legale de pensionare, astfel încât să le permită celor care pot și doresc acest lucru să continue să lucreze după vârsta legală de pensioare sau să se pensioneze treptat, întrucât extinderea perioadei de plată a primelor simultan cu reducerea perioadei de eligibilitate la beneficii poate ajuta lucrătorii să reducă decalajele între pensii într-un ritm rapid;

22. subliniază că prezumția care stă la baza sistemelor de pensionare anticipată, potrivit căreia lucrătorilor mai în vârstă li se permite să se retragă mai devreme pentru a elibera locurile de muncă pentru tineri s-a dovedit empiric greșită, întrucât statele membre care prezintă cele mai ridicate niveluri ale șomajului în rândul tinerilor, în medie, sunt și cele care prezintă cele mai ridicate niveluri ale șomajului în rândul lucrătorilor mai în vârstă;
23. solicită partenerilor sociali să adopte o abordare bazată pe ciclul de viață a politicilor în domeniul resurselor umane și să adapteze locurile de muncă în acest sens; solicită angajatorilor să prezinte un program pentru a sprijini îmbătrânirea activă și sănătoasă; solicită lucrătorilor să se angajeze activ în oportunitățile de formare disponibile și să rămână în formă pentru piața muncii în toate etapele vieții lor profesionale; subliniază necesitatea de a îmbunătăți integrarea lucrătorilor în vârstă pe piața muncii și solicită abordări vizând inovări sociale care să faciliteze o activitate profesională mai lungă, în special în cazul celor mai solicitante meserii, prin adaptarea locurilor de muncă, crearea unor condiții de muncă adecvate și organizarea mai flexibilă a muncii, prin ajustări legate atât de norma de lucru, cât și de natura muncii prestate;
24. subliniază necesitatea promovării mai intense a sănătății preventive, încurajării formării și reconversiei profesionale și combaterea discriminării lucrătorilor mai tineri și mai bătrâni pe piața muncii; subliniază imperativul privind aplicarea eficientă și implementarea legislației privind sănătatea și siguranța la locul de muncă în acest sens; subliniază că programele de îndrumare ar putea să reprezinte o abordare utilă pentru menținerea lucrătorilor în vârstă în viața activă pentru o perioadă mai lungă și pentru a fructifica experiența acestora în ceea ce privește integrarea tinerilor pe piața forței de muncă; solicită partenerilor sociali să elaboreze modele atractive pentru o tranziție flexibilă de la viața profesională la pensie;
25. invită insistent statele membre să acționeze viguros pentru realizarea ambițiilor formulate în Pactul UE pentru egalitatea de gen (2011-2020) care se concentrează asupra reducerii decalajelor dintre genuri și care combat segregarea genurilor și asupra promovării unui echilibru mai bun între viața privată și cea personală pentru bărbați și femei; subliniază că aceste obiective sunt fundamentale pentru a crește ocuparea forței de muncă în rândul femeilor și pentru a combate sărăcia în rândul femeilor salariate și în vârstă;
26. subliniază că IMM-urile reprezintă una dintre principalele surse de locuri de muncă și de creștere economică în UE și pot să aducă o contribuție semnificativă la viabilitatea și caracterul adecvat al sistemelor de pensii din statele membre;

Dezvoltarea economiilor suplimentare private pentru pensie

27. salută apelul lansat în Cartea albă pentru realizarea de economii pentru pensii ocupaționale complementare accesibile tuturor lucrătorilor în cauză și, dacă este posibil, sisteme individuale; subliniază totuși că Comisia ar trebui să recomande mai degrabă economii de pensii ocupaționale colective, suplimentare, bazate pe solidaritate, de preferință în urma unor acorduri colective și stabilite la nivel național, de întreprindere sau la nivel sectorial, deoarece permit o solidaritate mai mare în rândul generațiilor și între generații, în timp ce sistemele individuale nu permit acest lucru; subliniază nevoia urgentă de a promova eforturile de constituire, în măsura posibilului, de economii de pensii ocupaționale complementare;

28. constată că multe state membre au demarat deja programe majore în cadrul reformei sistemelor de pensii care vizează atât durabilitatea, cât și caracterul adecvat al acestora; subliniază importanța garantării faptului că măsurile propuse la nivelul UE completează, și nu sunt în contradicție cu programele naționale de reformă a sistemelor de pensii; reamintește faptul că pensiile rămân un aspect ce ține de competența statelor membre și este preocupat de faptul că o legislație a UE suplimentară în acest domeniu ar putea avea un impact negativ asupra anumitor sisteme de pensii din unele state membre, în special în ceea ce privește caracteristicile sistemelor de pensii ocupaționale;
29. subliniază costurile de exploatare scăzute (la nivel de sectoare) ale sistemelor de pensii ocupaționale (preferabil non-profit) colective în comparație cu sistemele de economii de pensii individuale; subliniază importanța costurilor de exploatare scăzute, întrucât chiar și reducerile limitate ale cheltuiurilor pot genera pensii substanțial mai mari; subliniază totuși că din nefericire aceste sisteme au existat până în prezent numai în anumite state membre;
30. invită insistent statele membre și instituțiile responsabile de sistemele de pensii să informeze cetățenii în mod corespunzător cu privire la drepturile lor dobândite la pensie și să îi sensibilizeze și să îi educe în așa fel încât să poată lua decizii în cunoștință de cauză în ceea ce privește viitoarele economii de pensii suplimentare; de asemenea, invită insistent statele membre să informeze la timp cetățenii cu privire la planurile de modificare a sistemelor de pensii, astfel încât aceștia să poată lua o decizie în cunoștință de cauză și chibzuită cu privire la economiile lor pentru pensie; invită statele membre să formuleze și să pună în aplicare reguli stricte cu privire la divulgarea costurilor de operare și la riscul și randamentul investițiilor în fondurile de pensii care operează sub jurisdicția lor;
31. recunoaște dispersia pronunțată a caracteristicilor și rezultatelor sistemelor de pensii ocupaționale ale statelor membre în ceea ce privește accesul, solidaritatea, eficiența costurilor, riscurile și randamentul; salută intenția Comisiei, în strânsă consultare cu statele membre, partenerii sociali, industria pensiilor și alte părți interesate, de a elabora un cod de bune practici pentru sistemele de pensii ocupaționale, care să abordeze aspecte precum acoperirea mai bună a lucrătorilor, faza de plată, împărțirea și atenuarea riscurilor, raportul cost-eficacitate și amortizarea șocurilor, în conformitate cu principiul subsidiarității; subliniază beneficiul reciproc aferent îmbunătățirii schimbului de bune practici între statele membre;
32. sprijină intenția Comisiei de a continua să vizeze finanțarea UE - în special prin Fondul Social European (FSE) - pentru a sprijini proiectele care vizează îmbătrânirea activă și sănătoasă la locul de muncă și, prin programul pentru schimbare socială și inovare (PSCI), să ofere sprijin financiar și practic statelor membre și partenerilor sociali care intenționează să implementeze în mod treptat sisteme de pensii suplimentare eficiente din punctul de vedere al costurilor, sub controlul Parlamentului European;

Pensiile ale lucrătorilor mobili

33. recunoaște eterogeneitatea sistemelor de pensii din UE, însă subliniază importanța ca lucrătorii să își poată schimba locul de muncă în interiorul sau în afara statelor membre; subliniază necesitatea ca lucrătorilor mobili să li se asigure posibilitatea achiziționării și conservării drepturilor la pensii ocupaționale; subscie la abordarea în favoarea căreia

pledează Comisia, de a se concentra asupra salvărdării dobândirii și conservării drepturilor la pensii, și solicită statelor membre să se asigure că drepturile la pensie latente ale lucrătorilor mobili sunt tratate la fel ca cele ale membrilor activi ai sistemelor sau ale pensionarilor; constată rolul important pe care îl poate juca Comisia în eliminarea obstacolelor din calea liberei circulații, inclusiv a celor din calea mobilității; este de părere că, în afară de barierele lingvistice și considerațiile legate de familie, mobilitatea pe piața muncii este îngădită de perioade lungi înainte de intrarea în drepturi sau de restricții de vârstă nerezonabile și invită statele membre să le reducă; subliniază faptul că orice acțiune de promovare a mobilității trebuie să fie echilibrată de sisteme de pensii suplimentare rentabile și trebuie să ia în considerare natura sistemelor de pensii;

34. ia act de propunerea Comisiei de a evalua posibilele legături dintre Regulamentul 883/2004/CE privind coordonarea sistemelor de securitate socială cu „anumite” sisteme de pensii ocupaționale; subliniază dificultățile practice întâlnite în aplicarea regulamentului respectiv în cazul sistemelor de securitate socială ale celor 27 de state membre, care diferă în mod semnificativ; subliniază diversitatea sistemelor de pensii din UE și, prin urmare, complexitatea aplicării unei abordări coordonate în cazul zecilor de mii de sisteme de pensii foarte diferite din statele membre și, prin urmare, pune sub semnul întrebării practicabilitatea aplicării unei astfel de coordonări în domeniul sistemelor de pensii ocupaționale complementare;
35. invită Comisia și statele membre să depună eforturi ambițioase pentru a crea și a menține servicii eficiente de monitorizare, eventual bazate pe internet, care să le permită cetățenilor să își monitorizeze drepturile la pensie și astfel să ia decizii oportune și în cunoștință de cauză cu privire la economiile de pensii individuale (al treilea pilon) suplimentare; solicită coordonarea la nivelul UE pentru a asigura compatibilitatea adecvată a serviciilor de monitorizare naționale; salută proiectul-pilot al Comisiei în acest domeniu și invită Comisia să se asigure că proiectul pilot este însoțit de o evaluare a impactului beneficiilor generate de furnizarea de informații consolidate cu privire la pensii cetățenilor UE într-un mod accesibil;
36. observă că, la finalizarea lor, serviciile de evidență a pensiilor nu ar trebui să se limiteze doar la pensiile ocupaționale, ci să includă și sistemele din cel de-al treilea pilon și informații personalizate cu privire la drepturile ce decurg din primul pilon;
37. pune sub semnul întrebării necesitatea unui fond de pensii UE pentru cercetători;
38. consideră că una dintre cele mai mari realizări ale societății moderne este faptul că oamenii, în general, au o viață mai lungă, mai sănătoasă și mai prosperă; solicită adoptarea unei atitudini pozitive în cadrul dezbaterii pe tema îmbătrânirii, răspunzând, pe de o parte, în mod activ provocării semnificative, dar surmontabile, legate de îmbătrânire, și profitând, pe de altă parte, de oportunitățile pe care le aduc îmbătrânirea populației și „economia vârstei a treia”; recunoaște rolul foarte activ și important pe care persoanele în vârstă îl joacă în cadrul societăților noastre;

Revizuirea Directivei IORP

39. subliniază că obiectivul revizuirii Directivei privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale (Directiva IORP) ar trebui să fie

conservarea unor pensii ocupaționale adecvate, sustenabile și sigure în Europa prin crearea unui mediu care să continue să stimuleze progresul piețelor naționale și internaționale în acest domeniu, printr-o protecție sporită acordată actualilor și viitorilor pensionari și prin adaptarea flexibilă la diversitatea transfrontalieră și transsectorială a actualelor sisteme;

40. consideră că este esențial să se asigure faptul că regimurile din cel de-al doilea pilon al UE respectă reglementări prudențiale solide, pentru a putea atinge un nivel ridicat de protecție pentru membri și beneficiari și pentru a respecta mandatul G20, conform căruia toate instituțiile financiare fac obiectul unei reglementări și supravegheri adecvate;
41. solicită ca inițiativele legislative ale UE în această privință să respecte deciziile statelor membre în ceea ce privește instituțiile de pensii din cel de-al doilea pilon;
42. subliniază faptul că orice activitate de reglementare la nivelul UE legată de măsurile prudențiale trebuie bazată pe o analiză de impact temeinică care ar trebui să cuprindă prevederea că produsele similare să fie supuse acelorași standarde prudențiale și să garanteze o provizionare adecvată și mobilitatea lucrătorilor în cadrul Uniunii și ar trebui să aibă obiectivul general de a proteja drepturile de pensie acumulate ale angajaților; subliniază faptul că orice activitate de reglementare la nivelul UE legată de măsurile prudențiale trebuie să se bazeze, de asemenea, pe un dialog activ cu partenerii sociali și alte părți interesate și pe o înțelegere reală, respectând specificitățile naționale; subliniază că sistemele de pensii se află în strânsă legătură cu situația culturală, socială, politică și economică a fiecărui stat membru; subliniază că toate instituțiile de pensii din cel de-al doilea pilon, indiferent de forma lor juridică, ar trebui să se supună unei reglementări proporționale și solide, care țină cont de caracteristicile activității lor, axându-se în special pe o perspectivă pe termen lung;
43. insistă că pensiile din cadrul celui de-al doilea pilon, indiferent de furnizorii lor, nu ar trebui să fie subminate de reglementările UE care nu țin cont de orizontul lor pe termen lung;
44. consideră că propunerile Comisiei referitoare la măsurile prudențiale ar trebui nu numai să identifice și să țină seama de diferențele dintre regimurile naționale, dar și să aplice principiul „aceleași riscuri, aceleași reguli” în cadrul fiecărui regim național și pilon respectiv; subliniază faptul că măsurile trebuie să respecte strict principiul proporționalității în ceea ce privește evaluarea obiectivelor și beneficiilor în raport cu eforturile financiare, administrative sau tehnice depuse și să urmărească un echilibru adecvat între costuri și beneficii;
45. referitor la măsurile prudențiale calitative, consideră că propunerile privind gestiunea consolidată a întreprinderii și a riscului, împreună cu propunerile privind transparența sporită și obligațiile în materie de raportare a informațiilor, raportarea costurilor și transparența strategiilor de investiții, sunt utile și ar trebui promovate în cadrul oricărei revizui, cu respectarea principiilor subsidiarității și proporționalității; observă că, având în vedere diferențele semnificative care există între statele membre, în acest moment convergența măsurilor prudențiale calitative la nivelul UE este mai fezabilă decât convergența măsurilor prudențiale cantitative;

46. având în vedere informațiile disponibile în acest moment, nu este convins că aplicarea de cerințe la nivel european privind fondurile proprii sau privind evaluarea bilanțului ar fi adecvată; din această perspectivă, dezaprobă orice revizuire în acest sens a Directivei IORP; consideră totuși că studiul de impact cantitativ efectuat în prezent de Autoritatea europeană pentru asigurări și pensii ocupaționale (AEAPO), precum și eventualele analize ulterioare bazate pe acest studiu, ar trebui luate pe deplin în considerare în acest context politic; subliniază faptul că dacă asemenea cerințe ar fi introduse ulterior, aplicarea directă a cerințelor Directivei II privind insolvența la IFPO nu ar fi instrumentul potrivit;
47. evidențiază că Directiva IORP se aplică doar sistemelor de pensii voluntare și nu acoperă alte instrumente care fac parte din sistemul public de pensii obligatorii;
48. subliniază că între produsele de asigurare și sistemele de pensii ocupaționale există diferențe majore; subliniază că orice aplicare directă a cerințelor cantitative prevăzute în Directiva Solvabilitate II la IFPO ar fi inadecvată și ar putea submina interesele angajaților și angajatorilor deopotrivă; de aceea, se opune aplicării copy-paste a cerințelor prevăzute în Directiva Solvabilitate II la IFPO și rămâne deschis la abordări care urmăresc securitatea și sustenabilitatea;
49. subliniază că partenerii sociali (angajatorii și angajații) au o responsabilitate comună pentru conținutul acordurilor privind pensiile ocupaționale; subliniază că acordurile contractuale între partenerii sociali trebuie recunoscute întotdeauna, în special în ceea ce privește echilibrul dintre riscurile și recompensele pe care un sistem de pensii ocupaționale își propune să îl realizeze;
50. consideră ca adecvată dezvoltarea la nivelul UE a unor modele în materie de solvabilitate, de exemplu modelul bilanțului holistic (Holistic Balance Sheet – HBS), numai dacă în urma unor analize de impact riguroase rezultă că aplicarea acestora este realistă din punct de vedere practic și eficientă din punctul de vedere al costurilor și beneficiilor, în special având în vedere diversitatea de IORP din statele membre. subliniază faptul că orice dezvoltare a unor variațiuni pe tema Solvabilitate II sau HBS nu ar trebui să urmărească introducerea unor dispoziții de tip Solvabilitate II;
51. observă o mare diversitate în conceperea planurilor de pensii, care variază de la beneficii definite, la contribuții definite sau sisteme combinate; observă, de asemenea, o trecere de la sistemele bazate pe beneficii definite la cele construite pe contribuțiile definite sau stabilirea, în unele state membre, a unor piloni de finanțare obligatorii; subliniază că acest lucru sporește nevoia de mai multă transparență și o mai bună informare a cetățenilor cu privire la beneficiile promise, nivelul costurilor și strategiile de investiții;
52. subliniază că ideea introducerii de condiții de concurență echitabilă între asigurările de viață și regimurile celui de-al doilea pilon este adecvată și relevantă doar într-o anumită măsură, având în vedere diferențele esențiale dintre produsele de asigurare și sistemele de pensii ocupaționale și, în funcție de profilul de risc, gradul de integrare pe piața financiară și caracterul comercial sau non-profit al oricărui eventual furnizor; recunoaște că, dată fiind concurența dintre asigurările de viață și IORP din cadrul celui de-al doilea pilon, este esențial ca produsele cu același grad de risc să facă obiectul acelorași norme, astfel încât să se evite inducerea în eroare a beneficiarilor și să li se asigure același nivel de protecție prudențială;

Protecția pensiilor ocupaționale ale lucrătorilor în caz de insolabilitate

53. consideră că, în caz de insolabilitate, în statele membre trebuie garantate în mod consecvent drepturile prevăzute la articolul 8 din Directiva 2008/94/CE;
54. solicită Comisiei să pregătească o sinteză cuprinzătoare a regimurilor și măsurilor de protecție la nivel național și, dacă în urma acestei evaluări sunt identificate neconcordanțe majore, să facă propuneri solide la nivelul UE în scopul de a garanta instituirea în UE de mecanisme pe deplin viabile pentru protecția simplă, necostisitoare și proporțională a drepturilor de pensii ocupaționale;
55. observă că în unele state membre există angajatori care sprijină deja sistemele de pensii prin mecanisme de protecție, separarea activelor, administrarea independentă a sistemelor și acordarea, în cazul insolvenței, a statutului de creditor prioritar sistemelor de pensii, înaintea acționarilor;
56. subliniază că problemele legate de protecția pensiilor în caz de insolvență sunt strâns legate de aspecte esențiale vizate de revizuirea Directivei IORP; subliniază că, în procesul de elaborare a acestor două directive, Comisia ar trebui să asigure congruența și compatibilitatea lor deplină;

Economii de pensii suplimentare legate de al treilea pilon

57. constată că definiția, domeniul de aplicare și structura celui de-al treilea pilon sunt diferite de la un stat membru la altul;
58. regretă că în general regimurile aferente celui de-al treilea pilon sunt mai costisitoare, mai riscante și mai puțin transparente decât regimurile primului pilon; solicită mai multă stabilitate, fiabilitate și sustenabilitate pentru cel de-al treilea pilon;
59. consideră că în anumite cazuri sistemele private de economii pentru pensii ar putea fi necesare pentru garantarea unei pensii adecvate; încurajează Comisia să coopereze cu statele membre printr-o abordare bazată pe cele mai bune practici și să evalueze și să optimizeze stimulentele pentru sistemele private de economii pentru pensii, în special pentru persoanele care altfel nu ar putea acumula o pensie adecvată;
60. consideră că se impune o evaluare a bunelor practici și avansarea de propuneri privind optimizarea măsurilor de stimulare;
61. subliniază că prioritatea politicilor publice nu ar trebui să fie subvenționarea regimurilor celui de-al treilea pilon, ci asigurarea faptului că toată lumea este protejată în mod corespunzător în cadrul unui pilon 1 pe deplin funcțional și viabil;
62. solicită Comisiei să examineze vulnerabilitatea sistemelor bazate pe capital din cel de-al treilea pilon în caz de criză și să prezinte propuneri vizând reducerea acestui risc;
63. propune analizarea la nivel național a limitelor fixate ale costurilor juridice în cazul încheierii și gestiunii contractului, al schimbării furnizorului sau al modificării tipului de contract, precum și înaintarea de recomandări în acest sens;

64. consideră că atractivitatea planurilor de pensii din cel de-al treilea pilon ar putea fi sporită prin coduri de conduită în materie de calitate, furnizarea de informații pentru consumatori și protecția consumatorilor; încurajează Comisia să faciliteze partajarea celor mai bune practici actuale între statele membre;
65. sprijină elaborarea și introducerea la nivelul UE de coduri de conduită neobligatorii – și, eventual, de sisteme de certificare a produselor, – în materie de calitate, de furnizare de informații pentru consumatori și de protecție a consumatorilor în cel de-al treilea pilon; în cazul în care codurile de conduită neobligatorii nu se vor dovedi eficiente, recomandă statelor membre să își asume sarcina reglementării acestor domenii;
66. solicită Comisiei să identifice modalități de utilizare mai eficiente a legislației UE în sectorul financiar pentru a se asigura că consumatorii beneficiază de consultanță financiară corectă și nepărtinitoare în ceea ce privește pensiile și produsele legate de pensii;
- Eliminarea obstacolelor transfrontaliere legate de impozite și contracte din calea investițiilor realizate de fondurile de pensii
67. solicită Comisiei și statelor membre în chestiune să ajungă la un acord în domeniul pensiilor transfrontaliere, îndeosebi în ceea ce privește modalitatea de evitare a dublei impozitări și a dublei neimpozitări;
68. consideră că impozitele discriminatorii constituie o piedică importantă în calea mobilității transfrontaliere și solicită eliminarea lor rapidă, remarcând, totodată, competența limitată a UE în domeniul politicii fiscale a statelor membre;
69. consideră că se impune examinarea obstacolelor în cazul legislației privind contractele;
70. solicită Comisiei să asocieze în mod corespunzător partenerii sociali prin structuri deja existente;

Dimensiunea de gen

71. reamintește chestiunea egalității între genuri în domeniul pensiilor; consideră îngrijorător numărul tot mai mare de persoane în vârstă, mai ales de femei, care trăiesc sub pragul de sărăcie; subliniază că sistemele publice de pensii ce țin de primul pilon ar trebui să garanteze cel puțin un standard de viață decent pentru toate persoanele; subliniază că egalitatea de gen pe piața muncii este esențială pentru asigurarea sustenabilității sistemelor de pensii, deoarece ratele mai mari de ocupare a forței de muncă contribuie la creșterea economică și determină plătirea a mai multe prime de pensii; consideră că egalizarea vârstei de pensionare a bărbaților cu cea a femeilor trebuie să fie însoțită de politici eficiente care să asigure o remunerație egală pentru aceeași muncă, concilierea vieții profesionale cu activități de îngrijire a persoanelor dependente; subliniază necesitatea luării în considerare a introducerii unor credite de pensii legate de îngrijire, ca recunoaștere a îngrijirii acordate persoanelor dependente, ce este de obicei neremunerată;
72. salută invitația adresată în Cartea albă statelor membre de instituire a creditelor pentru îngrijirea acordată persoanelor dependente, pentru a garanta introducerea în calculul

pensiei a perioadelor consacrate îngrijirii persoanelor dependente, atât pentru femei, cât și pentru bărbați; reamintește faptul că repartizarea inegală a sarcinilor familiale între femei și bărbați, ce are drept consecință faptul că deseori femeile ocupă locuri de muncă mai puțin sigure, mai prost plătite sau chiar nedeclarate, cu un impact negativ asupra drepturilor la pensie, precum și lipsa de servicii și infrastructuri disponibile și abordabile și măsurile recente de austeritate în acest domeniu au un impact direct în special asupra posibilității ca femeile să lucreze și să-și constituie pensii; solicită, prin urmare, Comisiei să comande un studiu pe această temă;

73. reamintește că este necesar ca statele membre să adopte măsuri menite să elimine diferențele de remunerare și de venit între femeile și bărbații care prestează aceeași muncă, precum și discrepanțele în ocuparea unor poziții de responsabilitate, alături de inegalitățile de gen pe piața muncii, care, de asemenea, afectează pensiile, aceste inegalități producând diferențe substanțiale între pensiile plătite femeilor și cele mult mai mari plătite bărbaților; îndeamnă Comisia să prezinte o revizuire a legislației existente; constată că, în pofida nenumăratelor campanii, obiective și măsuri adoptate în ultimii ani, diferența de remunerare între femei și bărbați rămâne persistent de mare;
74. invită Comisia și statele membre să se asigure că principiul egalității de tratament între femei și bărbați este aplicat;
75. subliniază că trebuie adoptate urgent măsuri menite să combată decalajul de remunerare între femei și bărbați în sectorul privat, care este grav în majoritatea statelor membre;
76. subliniază că trebuie redus decalajul de remunerare între bărbații și femeile care au același competențe și aceleași locuri de muncă, deoarece, din acest, motiv salariul femeilor rămâne mai mic și crește numărul de femei care trăiesc în sărăcie atunci când se vor pensiona sau vor fi văduve;
77. subliniază că speranța de viață mai mare a femeilor nu ar trebui să fie un element discriminatoriu în calcularea pensiilor;
78. îndeamnă statele membre să respecte și să aplice legislația privind drepturile referitoare la maternitate, astfel încât femeile să nu fie dezavantajate la pensie, pentru că au devenit mame în timpul perioadei active;
79. consideră că este necesară individualizarea drepturilor de pensie din perspectiva egalității de gen și că ar trebui asigurată securitatea multor femei în vârstă, care acum depind de pensiile după soțul decedat, precum și a altor drepturi derivate;
80. subliniază că statele membre ar trebui să sprijine studierea impactului diferitelor formule de indexare asupra riscului de sărăcie la bătrânețe, luând în considerare dimensiunea de gen; solicită statelor membre să țină seama mai ales de evoluția nevoilor oamenilor atunci când îmbătrânesc, de exemplu îngrijirea pe termen lung, pentru a se asigura că persoanele în vârstă, în special femeile, vor putea avea pensii adecvate și o viață demnă;
81. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei.

EXPUNERE DE MOTIVE

Considerații generale

Toate statele UE se confruntă cu probleme legate de pensii. Guvernele din zona euro introduc măsuri de austeritate pentru a respecta Pactul de creștere și stabilitate (PCS) prin echilibrarea veniturilor și a cheltuieli sau sunt obligate să facă reduceri drastice ca o modalitate de reducere a deficitelor excesive. În plus, populația tuturor statelor membre este în îmbătrânire. Speranța de viață variază în Europa, dar peste tot este în creștere. Numărul pensionarilor care trăiesc mai mult și care încă sunt sănătoși este în creștere. Populația activă este în scădere. Rata natalității este în scădere, iar tinerii studiază pentru mai mult timp și intră pe piața forței de muncă mai târziu. În Europa numărul persoanelor de peste 60 de ani care muncesc este mult prea redus. În plus, există riscul ca criza să conducă la noi cereri de pensionare anticipată. Nu se mai poate face apel prea mult nici la solidaritatea între generații, prin care se înțelege că angajații tineri suportă costul pensiilor persoanelor mai în vârstă. Țările cu sisteme de tip pay as you go, în cadrul cărora pensiile sunt finanțate din bugetul actual, depun în mod deosebit eforturi pentru finanțarea unor pensii suficiente.

De asemenea, din cauza crizei există - chiar dacă într-o mai mică măsură - și presiuni asupra așa-numitelor sisteme din al doilea pilon: sisteme colective, care presupun economii pentru satisfacerea necesităților persoanelor la bătrânețe. Întrucât rata dobânzilor va rămâne probabil scăzută în viitorul previzibil și întrucât activele investite în industrie au un randament mai scăzut decât cel scontat din cauza crizei, și aici se pot anticipa reduceri. Întrucât anterior era normal în cazul acestor sisteme din al doilea pilon să se garanteze un beneficiu definit, în prezent există din ce în ce mai multe sisteme bazate pe contribuții definite sau o combinație între cele două opțiuni.

Agenda europeană pentru pensii adecvate, sigure și viabile pentru tineri și bătrâni prezentată în Cartea albă este un excelent punct de plecare pentru dezbateri, după care pot fi implementate reforma prin intermediul „soft law” și, eventual, prin legislație. În general, recunoscând și păstrând responsabilitățile statelor membre și a partenerilor sociali, în prezent este necesar să creăm sisteme adecvate, sigure și durabile. Mai mult decât atât, acestea trebuie să contribuie și la creșterea mobilității pe piața muncii și a liberei circulații, sisteme care pot furniza soluții pentru prezent și viitor.

Tendențe demografice

Tendențele demografice sunt atât o sursă de îngrijorare, cât și de satisfacție: la urma urmei, trăim din ce în ce mai mult. Iată câteva cifre care ilustrează acest lucru:

- populația va fi dominată de grupa de vârstă de peste 55 de ani (36,5%, 2010);
- speranța de viață continuă să crească: pentru bărbați de la 76,7 ani (2010) la 78,6 ani (2020), pentru femei de la 82,5 ani (2010) la 84 de ani (2020);
- rata natalității rămâne scăzută în UE (1,6);
- numărul de persoane cu vârsta de peste 65 de ani va crește de la 16% din populație în 2010 la 19,1% în 2020;
- în 2010, vârsta medie la care oamenii au încetat să lucreze în UE a fost 61,4 ani;
- în anul 2008, au existat 4 persoane în muncă pentru fiecare pensionar: în 2060 va fi

- 1 pensionar la fiecare 2 persoane în muncă;
- media participării pe piața muncii în grupa de vârstă de peste 55 de ani a fost de 46,3% în 2010.

Aceste tendințe sunt observabile în întreaga UE, cu toate că există diferențe. Speranța de viață în România, de exemplu, este de 70 pentru bărbați și 77,5 pentru femei, în timp ce în Benelux este 77,9 pentru bărbați și 82,7 pentru femei. Media participării pe piața muncii în grupa de vârstă de peste 55 de ani înregistrează diferențe foarte mari. În Suedia este de 73,9%, în Danemarca 61,1%, în Țările de Jos 56%, în Spania 50,8% și în Belgia 39,1%. Lucrurile sunt foarte clare: mai mulți oameni vor trebui să muncească mai mult. Acest lucru va trebui să fie realizat prin creșterea vârstei de pensionare la nivel de stat membru, corelând-o cu speranța de viață. Prea puțină atenție s-a acordat, în special, nivelului scăzut al ocupării forței de muncă în rândul grupului de vârstă de peste 50 de ani - persoane marginalizate, care ar trebui să muncească și care doresc să muncească. Este necesar să se implementeze în mod activ o politică pentru reangajarea acestor persoane. Putem urma exemplul țărilor în care rata ocupării forței de muncă a crescut substanțial mulțumită unei politici puternice menite să faciliteze acest lucru. Concluzia este că oamenii ar trebui să lucreze mai mult și un timp mai îndelungat.

Responsabilități

Raportoarea are cunoștința de faptul că sistemele de pensii variază foarte mult în Europa. În plus, în multe state membre s-au realizat deja reforme pentru ca pensiile să rămână accesibile. Însă trebuie să se facă mai multe pentru abordarea consecințelor îmbătrânirii populației noastre.

Indiferent ce sistem se alege, oamenii trebuie să lucreze mai mult, dar trebuie și să pună bani deoparte și să facă economii, astfel încât să aibă resurse mai târziu în viață.

În Europa, avem diferite sisteme de pensii. Deși nu există definiții uniforme, se obișnuiește să se definească sistemele de pensii ca fiind formate din trei piloni.

Primul pilon se bazează pe solidaritatea între contribuabili. Acesta este deseori pilonul public, finanțat de guvern utilizând un sistem pay as you go. Astfel de pensii vor rămâne sursa de venit cea mai importantă a pensionarilor și în viitor. Raportoarea consideră că dacă mai mulți oameni vor lucra o perioadă mai îndelungată, acest lucru va avea un impact benefic, atât asupra pensiilor, cât și asupra nivelului contribuțiilor pe care trebuie să le plătească persoanele angajate. Astfel, în consultare cu partenerii sociali, scopul ar trebui să fie găsirea de soluții care să crească rata ocupării forței de muncă, creșterea vârstei de pensionare și determinarea unei politici de participare activă. Prin intermediul metodei deschise de coordonare, țările pot învăța din cele mai bune practici. Dar și în primul pilon de asemenea se pot face economii prin economisirea de bani pentru a acoperi cheltuielile mai ridicate mai târziu.

Al doilea pilon cuprinde în mare parte pensii ocupaționale suplimentare, deseori pe baza responsabilității comune între angajați și angajatori, care, pe baza contribuțiilor comune, creează fonduri. Raportorul consideră că pensiile colective suplimentare vor trebui să devină mai importante pentru a reduce presiunea asupra bugetelor naționale. Unele țări au luat deja măsuri pentru a-și completa sistemele publice de tip pay-as-you go cu sisteme capitalizate private, dar încă mai trebuie depuse multe eforturi pentru a dezvolta pensii suplimentare colective.

Raportoarea percepe o reticență tot mai mare în rândul persoanelor mai tinere, mai ales pentru a contribui la sistemele colective. Abordările colective și partajarea riscurilor în cadrul generațiilor și între generații sunt caracteristici ale solidarității și, prin urmare, sunt de o importanță deosebită pentru pensii durabile și sigure.

În opinia raportoarei, primul și al doilea pilon formează împreună baza unui venit adecvat de pensii.

Al treilea pilon este bazat pe economiile individuale proprii, în completarea pensiilor viitoare sau - în dacă nu există pensii suplimentare - ca modalitate de a pune la dispoziție o astfel de completare prin eforturi proprii. Deși al treilea pilon este mai important decât primele două, ar trebui dată atenție promovării sale în mai mare măsură decât în prezent. Când persoanele nu sunt pe piața muncii sau lucrează ore mai puține, primind astfel mai puțin din primul pilon sau acumulând mai puține drepturi în cadrul celui de-al doilea pilon, economiile într-un al treilea pilon ar putea oferi o soluție.

Competențe

Sistemele de pensii sunt în primul rând o responsabilitate a statelor membre!

Pentru anumite aspecte, coordonarea la nivelul UE este importantă. Raportoarea se referă la cererile SGP. O proporție din ce în ce mai mare din bugetul administrațiilor se cheltuiește pe pensii. Deja acesta depășește 10%.

Și pentru Strategia UE 2020, care în mod explicit își propune să pună la dispoziții pensii adecvate disponibile, este necesară coordonarea și o nouă politică la nivel național. Pentru majoritatea persoanelor mai în vârstă din Europa, pensia din cadrul primului pilon - în general furnizată de un sistem guvernamental - este principala lor sursă de venit. Chiar și acum, mulți pensionari trăiesc sub pragul de sărăcie. Acest lucru este în ciuda faptului că Strategia UE 2020 definește „combaterea sărăciei” drept una dintre prioritățile sale.

Fondurile de pensii din al doilea pilon sunt investitori importanți pe piețele financiare. Criza a demonstrat că instituțiile financiare sunt vulnerabile în fața recesiunilor economice. Din acest motiv, s-a hotărât să se adopte norme mai stricte pentru piețele financiare prin intermediul unui pachet de guvernare. Acesta include Directiva EMIR (referitoare la compensarea instrumentelor derivate extrabursiere), Directiva MiFID II (pentru a îmbunătăți competitivitatea piețelor financiare, codurile de conduită pe care trebuie să le respecte întreprinderile de investiții), Directiva CRD IV (supravegherea bancară: încorporarea acordurilor Basel III în cadrul de supraveghere al UE), Directiva Solvabilitate II (regimul de supraveghere pentru asiguratorii, înlocuirea și includerea unor directive privind asigurările într-o directivă-cadru unică) și o TTF (taxă pe tranzacțiile financiare).

Și pentru fondurile de pensii Comisia dorește să intensifice supravegherea prin revizuirea Directivei IORP de reglementare a supravegherii sistemelor de pensii ocupaționale. Raportoarea vede oportunități în revizuirea acestei directive, dar este și foarte critică în ceea ce privește cerințele cantitative aplicabile fondurilor de pensii. Potrivit Directivei IORP, fondurile de pensii sunt instituții financiare din al doilea pilon, însă sistemele de pensii sunt sisteme sociale și sunt bazate pe legislația socială națională și pe dreptul muncii. În plus,

acestea au de a face cu un tip de risc diferit de cele ale produselor de asigurare, de exemplu. Spre deosebire de sistemele de asigurări, acestea nu sunt menite să asigure un profit, ci, dimpotrivă, ele sunt de regulă o expresie de solidaritate în cadrul și între generații. Raportoarea avertizează asupra faptului că cerințele privind suficiența capitalului conduc la creșterea cheltuielilor, periclitând astfel suficiența pensiilor actualilor și viitorilor pensionari. Pentru întreprinderi, costurile înalte aferente fac imposibilă acordarea de pensii din al doilea pilon. Cerințele cantitative stricte au un impact negativ și asupra rolului important al fondurilor de pensii ca investitori pe termen lung în economia europeană și în acest fel aduc atingere creșterii economice și împiedică crearea de locuri de muncă. Prin urmare, raportoarea consideră indezirabilă revizuirea Directivei IORP în ceea ce privește cerințele cantitative. Cu toate acestea, o modificare a Directivei IORP poate avea valoare adăugată în ceea ce privește cerințele calitative, de exemplu transparența strategiilor de investiții și nivelul costurilor. Acest lucru ar crea și oportunități mai bune de a face comparații cu ceea ce au de oferit fondurile.

Egalitatea de șanse

În medie, femeile câștigă mai puțin decât bărbații și își întrerup cariera mai des pentru a-și asuma un rol de îngrijitoare. Ca urmare, femeile au deseori pensii mai mici și se confruntă cu un risc mai mare de a săraci. În 2009 existau 13 state membre în care vârsta de pensionare era mai scăzută la femei decât la bărbați. Raportoarea consideră că stabilirea aceleiași vârste de pensionare pentru bărbați și femei ar putea contribui la creșterea veniturilor din pensii.

Raportoarea consideră că sunt prea puține dispoziții pentru sistemele de pensii care să țină seama de evenimentele neprevăzute din cariera oamenilor, permițând atât bărbaților, cât și femeilor să-și dedice o parte din viață îngrijirilor în locul carierei. Sunt multe exemple de astfel de sisteme care permit acumularea de drepturi de pensie în perioade în care aceștia se ocupă de îngrijiri și nu sunt angajați. Atât în cazul pensiilor suplimentare, cât și în cazul sistemelor din pilonul al treilea, ar trebui să se încerce să se găsească soluții noi.

Schimbările pe piața muncii

Piața muncii cere o mobilitate mai mare a persoanelor. Nu mai există locuri de muncă pe viață. Se recurge mai mult și oportunitățile pe care le oferă libera circulație. Acest lucru este normal: dacă studenții urmează cursuri sau stagii în țări străine, acest lucru va conduce deseori la deplasarea acestora în străinătate la un moment dat în cariera lor. Această mobilitate ar trebui sprijinită, nu pedepsită: acest lucru e valabil atât într-un stat membru dat, cât și în afara lui. Raportoarea consideră că acest lucru înseamnă că sistemele de pensii trebuie în așa fel organizate încât pensiile acumulate la un angajator, fie în statul membru de origine, fie într-un alt stat membru, să nu poată fi pierdute. Sistemele de pensii trebuie să contribuie la creșterea mobilității. Raportoarea crede că este foarte important să se adopte standarde minime pentru dobândirea și conservarea valorii drepturilor la pensie acumulate.

Informații

Informațiile despre pensia la care se pot aștepta muncitorii sunt foarte importante. Știind care va fi venitul viitor va conduce la o mai bună înțelegere, la mai multă atenție și la o responsabilitate mai mare. Accesul la informații corecte și cunoașterea riscurilor este necesar pentru a lua decizii în cunoștință de cauză, de exemplu de a economisi pentru mai târziu. Un sistem de monitorizare a pensiilor este o modalitate bună de informare a persoanelor cu privire la drepturile la pensie pe care le-au acumulat, atât în propriul stat membru, cât și în alt

stat membru. Raportoarea dorește să atragă atenția asupra bunelor exemple deja existente. Este de dorit să se încurajeze toate statele membre să ofere bune prezentări în ansamblu ale pensiilor. Prin corelarea acestor sisteme de pensii, cetățeanul informat poate obține toate materialele solicitate pentru a lua, dacă este necesar, toate măsurile necesare.

27.2.2013

AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI ECONOMICE ȘI MONETARE

destinat Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

referitor la o agendă pentru pensii adecvate, sigure și viabile
(2012/2234(INI))

Raportor pentru aviz (*): Thomas Mann

(*) Procedura comisiilor asociate – articolul 50 din Regulamentul de procedură

SUGESTII

Comisia pentru afaceri economice și monetare recomandă Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

Primul pilon: Sistemul public de pensii

1. face referire, pentru următoarele enunțuri generale, la inițiativele 1, 2 și 10 privind cel de-al doilea pilon al pensiilor pentru limită de vârstă;
2. subliniază probabilitatea unui scenariu economic pe termen lung marcat de o creștere lentă care, asociat cu intensificarea presiunii demografice, va presupune contribuții mai mari ale angajaților pe durata vieții profesionale pentru a putea asigura un anumit venit după pensionare; subliniază faptul că acest lucru va impune statelor membre să își consolideze bugetele și să își reformeze economiile în condiții de austeritate pentru a asigura pensii care să pună la adăpost de sărăcie în cadrul primului pilon;
3. consideră ca principiu fundamental faptul că pensiile din primul pilon trebuie să fie o garanție împotriva sărăciei și disponibile tuturor, indiferent dacă beneficiarii au fost sau nu activi pe piața muncii, prin adoptarea unei abordări bazate pe ciclul de viață care ține cont de întreaga carieră pe parcursul vieții, inclusiv de întreruperile și schimbările de carieră, astfel încât persoanele cu o viață profesională care nu se încadrează în standarde să nu fie discriminate și să fie recunoscută contribuția socială și economică a muncii voluntare și a altor tipuri de muncă neplătită în domeniul îngrijirii;

4. consideră că reglementările în materie de pensii adecvate și viabile țin exclusiv de competența statelor membre în cauză și ar trebui văzute în contextul pieței unice, ceea ce este esențial pentru stabilitatea sistemelor de pensii și libera circulație a forței de muncă în Uniune și că Comisia ar trebui să se concentreze asupra centralizării și răspândirii de informații în legătură cu situația pensiilor și eforturile de reformă a pensiilor de pe cuprinsul UE și, după caz, să încurajeze statele membre să recurgă la o analiză critică a sistemelor proprii și să facă schimb de experiență și bune practici; subliniază faptul că UE ar trebui să promoveze comparabilitatea sistemelor de pensii;
5. subliniază că UE ar trebui să promoveze schimbul de bune practici, cum ar fi creșterea ratei de acumulare în anii care preced vârsta oficială de pensionare sau luarea în considerare a coeficientului speranței de viață, pentru a întări sustenabilitatea sistemelor de pensii;
6. salută apelul lansat de Comisie în „Analiza anuală a creșterii pentru 2013” de a accelera procesul de reformă a sistemelor de pensii din statele membre printr-o mai bună corelare a vârstei de pensionare cu speranța de viață, precum și prin dispoziții vizând prelungirea vieții profesionale;
7. recunoaște că fondurile de pensii reprezintă un investitor major în economia UE fiind, prin urmare, un element esențial pentru creștere;
8. solicită statelor membre care sunt în proces de consolidare a sistemelor de pensii să recunoască provocările pe care le presupune îmbătrânirea populației;
9. salută recunoașterea necesității de a încuraja sistemele de pensii din cel de-al doilea și al treilea pilon, având în vedere necesitatea ca cetățenii să își asume responsabilitatea pentru gospodărirea finanțelor și viitorului lor;
10. observă că peste 17 % din populația Uniunii Europene are în prezent 65 sau peste 65 de ani și că, potrivit estimărilor Eurostat, această cifră va ajunge la 30 % până în 2060;
11. salută angajamentele asumate de statele membre de a asigura sisteme de pensionare adecvate și fiabile în contextul recomandărilor de țară adoptate anul trecut de Consiliu în cadrul semestrului european;
12. solicită Comisiei să clarifice cât mai curând posibil temeiul juridic pentru orice propunere legată de sistemele de pensii ale statelor membre;

Inițiativa 1

13. solicită consolidarea dimensiunii sociale a UE; subliniază valabilitatea principiului subsidiarității în domeniile prevăzute de inițiativa 1; încurajează Comisia ca, în cadrul recomandărilor de țară ce decurg din „Analiza anuală a creșterii pentru 2013”, să facă bilanțul progreselor realizate de statele membre în ceea ce privește reforma sistemelor de pensii; salută recunoașterea necesității de a întări sistemele de pensii ca răspuns la schimbările demografice pe termen lung, la instabilitatea pieței și la ratele scăzute ale dobânzilor;

14. subliniază, în cadrul Strategiei Europa 2020, ca un element esențial legat de pensii, necesitatea de a acorda mai multor angajați posibilitatea, în special celor care exercită meserii din cele mai solicitante, de a lucra până la vârsta standard de pensionare prin consolidarea politicilor publice în domeniile sănătății la locul de muncă, al mediului de lucru și al reconversiei profesionale;

Inițiativa 2

15. salută măsurile de sprijin; subliniază în special că sprijinul planificat ar putea facilita schimbul de bune practici între statele membre, de exemplu, în scopul de a crește ratele de participare la piața muncii, mai ales a persoanelor de peste 55 de ani, acestea variind foarte mult între statele membre;

Inițiativa 10

16. salută schimburile de experiență și identificarea de bune practici în materie de declarații individuale de pensii, în ceea ce privește primul, al doilea sau al treilea pilon

17. observă că, în momentul în care sistemele destinate declarațiilor de pensii sunt elaborate în întregime, oamenii ar trebui, în mod ideal, să aibă acces deplin la informațiile legate de toate drepturile individuale din cadrul celor trei piloni într-un singur loc, cum ar fi un portal pe internet coordonat;

18. reamintește că sistemele publice de pensii sunt singurele care se bazează pe solidaritatea dintre generații și din cadrul acestora;

19. consideră că sistemele publice de pensii sunt cele mai în măsură să asigure veniturile pensionarilor;

20. regretă profund faptul că preocuparea fundamentală legată de consolidarea sistemelor publice nu este abordată de Cartea Albă;

21. salută recomandarea CESE de a elabora în viitoarea legislație standarde pentru pensiile minime sau mecanisme de protecție a veniturilor din pensii în scopul de a garanta venituri situate peste pragul sărăciei;

22. consideră că pe termen lung taxa pe tranzacțiile financiare poate reprezenta o soluție inovativă pentru finanțarea pensiilor;

Al doilea pilon: Pensii ocupaționale

23. face referire, pentru următoarele enunțuri generale, la inițiativele 10, 11, 12, 14 și 17 privind cel de-al doilea pilon al pensiilor pentru limită de vârstă;

24. subliniază că fondurile de pensii din cel de-al doilea pilon constituie investitori importanți pe termen lung în economia reală; invită Comisia să evalueze efectele cumulative ale legislației în materie de piețe financiare (de exemplu, directivele EMIR, MiFID, CRD IV) asupra fondurilor de pensii din cel de-al doilea pilon și capacității acestora de a investi în economia reală și să raporteze cu privire la aceste aspecte în Carte Verde viitoare privind investițiile pe termen lung;

25. subliniază că regimurile din cadrul celui de-al doilea pilon trebuie să fie sigure și transparente, să asigure solidaritatea dintre generații și să reflecte modelele moderne de muncă; observă că în unele state membre există angajatori care sprijină deja sistemele de pensii prin mecanisme de protecție, separarea activelor, administrarea independentă a sistemelor și acordarea, în cazul insolvenței, a statutului de creditor prioritar sistemelor de pensii, înaintea acționarilor;
26. consideră că este esențial să se asigure faptul că regimurile din cel de-al doilea pilon respectă reglementări prudențiale solide, pentru a putea atinge un nivel ridicat de protecție pentru membri și beneficiari și pentru a respecta mandatul G20, conform căruia toate instituțiile financiare fac obiectul unei reglementări și supravegheri adecvate;
27. subliniază că există diferențe considerabile între statele membre în ceea ce privește structura celui de-al doilea pilon și finanțatorii săi; observă că, în unele state membre, pensiile ocupaționale sunt incluse în principal în primul pilon; clarifică faptul că munca de reglementare legată de măsurile prudențiale ar trebui, dacă are loc, să examineze posibilele beneficii în ceea ce privește siguranța și acordarea, facilitarea activității transfrontaliere și încurajarea liberei circulații a lucrătorilor;
28. subliniază că obiectivul revizuirii Directivei IORP ar trebui să fie conservarea unor pensii ocupaționale adecvate, sustenabile și sigure în Europa prin crearea unui mediu care să continue să stimuleze progresul piețelor naționale și internaționale în acest domeniu, printr-o protecție sporită acordată actualilor și viitorilor pensionari și prin adaptarea flexibilă la diversitatea transfrontalieră și transsectorială a actualelor sisteme;
29. solicită ca inițiativele legislative ale UE să respecte deciziile statelor membre în ceea ce privește instituțiile de pensii din cel de-al doilea pilon;

Inițiativa 11

30. subliniază faptul că orice activitate de reglementare la nivelul UE legată de măsurile prudențiale trebuie bazată pe o analiză de impact temeinică care ar trebui să cuprindă prevederea că produsele similare să fie supuse aceluiași standarde prudențiale, o provizionare adecvată și mobilitatea lucrătorilor în cadrul Uniunii și ar trebui să aibă obiectivul general de a proteja drepturile de pensie acumulate ale angajaților; subliniază faptul că orice activitate de reglementare la nivelul UE legată de măsurile prudențiale trebuie să se bazeze, de asemenea, pe un dialog activ cu partenerii sociali și alte părți interesate și pe o înțelegere reală, respectând specificitățile naționale; subliniază că sistemele de pensii se află în strânsă legătură cu situația culturală, socială, politică și economică a fiecărui stat membru; subliniază că toate instituțiile de pensii din cel de-al doilea pilon, indiferent de forma lor juridică, ar trebui să se supună unei reglementări proporționale și solide, care țină cont de caracteristicile activității lor, axându-se în special pe o perspectivă pe termen lung;
31. insistă că pensiile din cadrul celui de-al doilea pilon, indiferent de furnizorii lor, nu ar trebui să fie subminate de reglementările UE care nu țin cont de orizontul lor pe termen lung;
32. consideră că propunerile Comisiei referitoare la măsurile prudențiale ar trebui să țină

seama de diferențele dintre regimurile naționale și să aplice principiul „aceleași riscuri, aceleași reguli” în cadrul fiecărui regim național și pilon, subliniază faptul că măsurile să respecte strict principiul proporționalității în ceea ce privește evaluarea obiectivelor și beneficiilor în raport cu eforturile financiare, administrative sau tehnice depuse și să urmărească un echilibru adecvat între costuri și beneficii;

33. referitor la măsurile prudențiale calitative, consideră că propunerile privind gestiunea consolidată a întreprinderii și a riscului, și transparența sporită și obligațiile în materie de raportare a informațiilor, precum și raportarea costurilor și transparența strategiilor de investiții, sunt utile și ar trebui promovate în cadrul oricărei revizuii, cu respectarea principiilor subsidiarității și proporționalității; observă că, având în vedere diferențele semnificative care există între statele membre, în acest moment convergența măsurilor prudențiale calitative la nivelul UE este mai fezabilă decât convergența măsurilor prudențiale cantitative;
34. având în vedere informațiile disponibile în acest moment, nu este convins că aplicarea de cerințe la nivel european privind fondurile proprii sau privind evaluarea bilanțului ar fi adecvată; din această perspectivă, dezaprobă orice revizuire în acest sens a directivei privind fondurile de pensii; consideră totuși că studiul de impact cantitativ efectuat în prezent de AEAPPO, precum și eventualele analize ulterioare bazate pe acest studiu, ar trebui luate pe deplin în considerare în acest context politic; subliniază faptul că dacă asemenea cerințe ar fi introduse ulterior, aplicarea directă a cerințelor Directivei II privind insolvența la IFPO nu ar fi instrumentul potrivit;
35. evidențiază că Directiva privind fondurile de pensii se aplică doar sistemelor de pensii voluntare și nu acoperă alte instrumente care fac parte din sistemul public de pensii obligatorii.
36. subliniază că între produsele de asigurare și sistemele de pensii ocupaționale există diferențe majore; subliniază că orice aplicare directă a cerințelor cantitative prevăzute în Directiva Solvabilitate II la IFPO ar fi inadecvată și ar putea submina interesele angajaților și angajatorilor deopotrivă; de aceea, se opune aplicării copy-paste a cerințelor prevăzute în Directiva Solvabilitate II la IFPO și rămâne deschis la abordări care urmăresc securitatea și sustenabilitatea;
37. subliniază că partenerii sociali (angajatorii și angajații) au o responsabilitate comună pentru conținutul acordurilor privind pensiile ocupaționale; subliniază că acordurile contractuale între partenerii sociali trebuie recunoscute întotdeauna, în special în ceea ce privește echilibrul dintre riscurile și recompensele pe care un sistem de pensii ocupaționale își propune să îl realizeze;
38. consideră ca adecvată dezvoltarea la nivelul UE a unor modele în materie de solvabilitate, de exemplu modelul bilanțului holistic (Holistic Balance Sheet – HBS), numai dacă în urma unor analize de impact riguroase rezultă că aplicarea acestora este realistă din punct de vedere practic și eficientă din punctul de vedere al costurilor și beneficiilor, în special având în vedere diversitatea de IORP din statele membre. subliniază faptul că orice dezvoltare a unor variațiuni pe tema Solvabilitate II sau HBS nu ar trebui să urmărească introducerea unor dispoziții de tip Solvabilitate II;

39. observă o mare diversitate în conceperea planurilor de pensii, care variază de la beneficii definite, la contribuții definite sau sisteme combinate; observă, de asemenea, o trecere de la sistemele bazate pe beneficii definite la cele construite pe contribuțiile definite sau stabilirea, în unele state membre, a unor piloni de finanțare obligatorii; subliniază că acest lucru sporește nevoia de mai multă transparență și o mai bună informare a cetățenilor cu privire la beneficiile promise, nivelul costurilor și strategiile de investiții;
40. subliniază că ideea introducerii de condiții de concurență echitabilă între asigurările de viață și regimurile celui de-al doilea pilon este adecvată și relevantă doar într-o anumită măsură, având în vedere diferențele esențiale dintre produsele de asigurare și sistemele de pensii ocupaționale și, în funcție de profilul de risc, gradul de integrare pe piața financiară și caracterul comercial sau non-profit al oricărui eventual furnizor; recunoaște că, dată fiind concurența dintre asigurările de viață și IFPO din cadrul celui de-al doilea pilon, este esențial ca produsele cu același grad de risc să facă obiectul acelorași norme, astfel încât să se evite inducerea în eroare a beneficiarilor și să li se asigure același nivel de protecție prudențială;

Inițiativa 12

41. consideră că, în caz de insolvență, în statele membre trebuie garantate în mod consecvent drepturile prevăzute la articolul 8 din Directiva 2008/94/CE;
42. solicită Comisiei să pregătească o sinteză cuprinzătoare a regimurilor și măsurilor de protecție la nivel național și, dacă în urma acestei evaluări sunt identificate neconcordanțe majore, să facă propuneri solide la nivelul UE în scopul de a garanta instituirea în UE de mecanisme pe deplin viabile pentru protecția simplă, necostisitoare și proporțională a drepturilor de pensii ocupaționale;
43. subliniază că problemele legate de protecția pensiilor în caz de insolvență sunt strâns legate de aspecte esențiale vizate de revizuirea directivei IORP; subliniază că, în procesul de elaborare a acestor două directive, Comisia ar trebui să asigure congruența și compatibilitatea lor deplină;

Inițiativa 14

44. salută elaborarea unui cod de bune practici în domeniul sistemelor de pensii ocupaționale, cu scopul de a prezenta o sinteză a bunelor practici și recomandărilor privind regimurile și măsurile de protecție; solicită Comisiei să coordoneze în mod adecvat aceste lucrări cu procesul de revizuire a Directivei IORP;
45. subliniază că și problema genului trebuie, de asemenea, să fie abordată în mod distinct în acest context, având în vedere realitatea problematică că, în prezent, femeile beneficiază de posibilități mai limitate în raport cu bărbații de a acumula economii adecvate pentru pensiile ocupaționale;
46. salută intenția Comisiei de a promova dezvoltarea unor servicii de evidență a pensiilor în toate statele membre; având în vedere actuala tendință mai pregnantă decât în trecut de schimbare a locurilor de muncă, subliniază că astfel de servicii vor deveni tot mai importante, oferind persoanelor o privire de ansamblu adecvată asupra drepturilor lor de

pensie și posibilitatea de a decide în cunoștință de cauză în chestiuni legate de pensie;

47. observă că, la finalizarea lor, serviciile de evidență a pensiilor nu ar trebui să se limiteze doar la pensiile ocupaționale, ci să includă și sistemele din cel de-al treilea pilon și informații personalizate cu privire la drepturile ce decurg din primul pilon;

Inițiativa 17

48. salută înființarea de servicii de evidență a pensiilor pentru primii doi piloni în statele membre; salută ideea – și intenția Comisiei de a lansa un proiect-pilot pe această temă – privind introducerea unor servicii transfrontaliere de evidență a pensiilor pentru cel de-al doilea pilon, care să le permită lucrătorilor să circule mai ușor în statele membre fără a pierde evidența drepturilor lor la pensie; pune în lumină faptul că cetățenii au nevoie de informații fiabile pentru toate regimurile de pensii (pilonul 1, 2 și 3), care să le permită să își planifice economiile pentru pensie și să analizeze posibilitatea de a opta pentru pensii suplimentare; încurajează Comisia să faciliteze partajarea celor mai bune practici actuale în statele membre și să promoveze dezvoltarea de servicii transfrontaliere de evidență a pensiilor;
49. constată că, potrivit OCDE, mobilitatea între statele membre este redusă și că numai 3% din cetățenii Uniunii de vârstă activă trăiesc într-un alt stat UE decât cel de origine; consideră totuși că lipsa certitudinii juridice în ceea ce privește transferul drepturilor de pensie reprezintă unul dintre principalele obstacole în calea mobilității forței de muncă în Europa;
50. constată că mobilitatea transfrontalieră nu este doar un drept fundamental al cetățenilor UE, ci și un factor esențial în funcționarea cât mai eficientă a pieței interne și a economiei europene; subliniază că eliminarea obstacolelor în calea mobilității ar trebui să fie unul dintre principalele obiective ale acțiunii UE în domeniul pensiilor;
51. subliniază nevoia de extindere a bazei prin deschiderea regimurilor;
52. salută intenția Comisiei de a promova servicii transfrontaliere eficiente de evidență a pensiilor; subliniază că astfel de servicii transfrontaliere de evidență a pensiilor ar trebui să fie promovate și tratate ca prioritate, având în vedere că cetățenilor care în decursul carierei lor lucrează în mai multe state membre le-ar fi mult mai ușor să țină evidența tuturor drepturilor lor de pensii acumulate și să le solicite; subliniază că astfel de servicii transfrontaliere de evidență a pensiilor ar trebui să fie extrem de eficiente, necostisitoare și foarte simple din punct de vedere juridic și administrativ;

Al treilea pilon: Sisteme de economii pentru pensii private

53. face referire, pentru următoarele enunțuri generale, la inițiativele 9, 10, 13, 18, 19 și 20 referitoare la cel de-al treilea pilon;
54. constată că definiția, domeniul de aplicare și structura celui de-al treilea pilon sunt diferite de la un stat membru la altul;
55. subliniază că menținerea unor pensii adecvate în cadrul primului pilon, bazat pe principii

solidarității și al protecției universale trebuie să aibă maximă prioritate în statele membre; subliniază faptul că cel de-al treilea pilon poate juca un rol complementar o dată cu reducerea presiunii demografice; se opune tuturor măsurilor vizând eliminarea primului pilon în favoarea celui de-al doilea sau al treilea;

56. regretă că în general regimurile aferente celui de-al treilea pilon sunt mai costisitoare, mai riscante și mai puțin transparente decât regimurile primului pilon; solicită mai multă stabilitate, fiabilitate și sustenabilitate pentru cel de-al treilea pilon;
57. remarcă faptul că, în anumite state membre, pensiile din cel de-al treilea pilon nu sunt accesibile decât persoanelor cu venituri suficiente pentru suportarea cotizațiilor; de aceea, solicită acceptarea persoanelor cu venituri mici și medii în cadrul celui de-al treilea pilon și facilitarea accesului lor la respectivul pilon.
58. subliniază faptul că în Cartea sa verde Comisia nu a specificat clar temeiul juridic pentru reglementarea celui de-al treilea pilon, fapt ce constituie, în opinia sa, o omisiune gravă;

Inițiativa 9

59. reamintește, referitor la inițiativa 9, obligativitatea respectării stricte a principiului subsidiarității;
60. consideră că în anumite cazuri sistemele private de economii pentru pensii ar putea fi necesare pentru garantarea unei pensii adecvate; încurajează Comisia să coopereze cu statele membre printr-o abordare bazată pe cele mai bune practici și să evalueze și să optimizeze stimulentele pentru sistemele private de economii pentru pensii, în special pentru persoanele care altfel nu ar putea acumula o pensie adecvată;
61. consideră că se impune o evaluare a bunelor practici și avansarea de propuneri privind optimizarea măsurilor de stimulare;
62. subliniază că prioritatea politicilor publice nu ar trebui să fie subvenționarea regimurilor celui de-al treilea pilon, ci asigurarea faptului că toată lumea este protejată în mod corespunzător în cadrul unui pilon 1 pe deplin funcțional și viabil;
63. solicită Comisiei să examineze vulnerabilitatea sistemelor bazate pe capital din cel de-al treilea pilon în caz de criză și să prezinte propuneri vizând reducerea acestui risc;
64. propune analizarea la nivel național a limitelor fixate ale costurilor juridice în cazul încheierii și gestiunii contractului, al schimbării furnizorului sau al modificării tipului de contract, precum și înaintarea de recomandări în acest sens;
65. consideră că atractivitatea planurilor de pensii din cel de-al treilea pilon ar putea fi sporită prin coduri de conduită în materie de calitate, furnizarea de informații pentru consumatori și protecția consumatorilor; încurajează Comisia să faciliteze partajarea celor mai bune practici actuale între statele membre;

Inițiativa 13

66. sprijină elaborarea și introducerea la nivelul UE de coduri de conduită neobligatorii – și,

eventual, de sisteme de certificare a produselor, – în materie de calitate, de furnizare de informații pentru consumatori și de protecție a consumatorilor în cel de-al treilea pilon; în cazul în care codurile de conduită neobligatorii nu se vor dovedi eficiente, recomandă statelor membre să își asume sarcina reglementării acestor domenii;

67. solicită Comisiei să identifice modalități de utilizare mai eficiente a legislației UE în sectorul financiar pentru a se asigura că consumatorii beneficiază de consultanță financiară corectă și nepărtinitoare în ceea ce privește pensiile și produsele legate de pensii;

Inițiativa 18

68. solicită Comisiei și statelor membre în chestiune să ajungă la un acord, îndeosebi în ceea ce privește modalitatea de evitare a dublei impozitări în sectorul pensiilor transfrontaliere;
69. consideră că impozitele discriminatorii constituie o piedică importantă în calea mobilității transfrontaliere și solicită eliminarea lor rapidă, remarcând, totodată, competența limitată a UE în domeniul politicii fiscale a statelor membre;

Inițiativa 19

70. consideră că se impune examinarea obstacolelor în cazul legislației privind contractele;
71. solicită Comisiei să asocieze în mod corespunzător partenerii sociali prin structuri deja existente;

Inițiativa 20

72. subliniază că sistemele din primul pilon ce nu sunt viabile presupun riscuri importante pentru bugetele naționale;
73. subliniază importanța utilizării unei metodologii uniforme pentru a calcula viabilitatea pe termen lung a finanțelor publice și partea de obligații legate de pensii;
74. solicită statelor membre ca, pe baza raportului privind viabilitatea pensiilor 2012, să își intensifice, printre altele, eforturile de prevenire a sărăciei la bătrânețe; subliniază în această privință că, în absența unor măsuri ambițioase de consolidare a sistemelor de pensii, obiectivul Europa 2020 în materie de sărăcie și excludere socială nu va putea fi atins;
75. subliniază că un factor esențial în construirea unor sisteme de pensii mai adecvate și viabile este eliminarea inegalităților dintre femei și bărbați; subliniază că toate statele membre trebuie să ia măsuri consolidate în această privință, de exemplu, prin promovarea remunerației egale, combaterea discriminării de gen, acordarea de credite de pensii pentru activități de îngrijire a copiilor și persoanelor în vârstă, reducerea incidenței muncii cu jumătate de normă involuntare, precum și îmbunătățirea condițiilor de muncă și pensie în cazul locurilor de muncă precare;

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	26.2.2013
Rezultatul votului final	+: 44 -: 1 0: 0
Membri titulari prezenți la votul final	Burkhard Balz, Elena Băsescu, Jean-Paul Basset, Sharon Bowles, Udo Bullmann, Nikolaos Chountis, George Sabin Cutaș, Leonardo Domenici, Derk Jan Eppink, Diogo Feio, Markus Ferber, Elisa Ferreira, Ildikó Gáll-Pelcz, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Sylvie Goulard, Liem Hoang Ngoc, Gunnar Hökmark, Syed Kamall, Othmar Karas, Wolf Klinz, Rodi Kratsa-Tsagaropoulou, Philippe Lamberts, Werner Langen, Astrid Lulling, Hans-Peter Martin, Arlene McCarthy, Sławomir Nitrás, Ivari Padar, Alfredo Pallone, Antolín Sánchez Presedo, Olle Schmidt, Peter Simon, Theodor Dumitru Stolojan, Ivo Strejček, Sampo Terho, Marianne Thyssen, Corien Wortmann-Kool, Pablo Zalba Bidegain
Membri supleanți prezenți la votul final	Pervenche Berès, Sari Essayah, Sophia in 't Veld, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Nils Torvalds, Roberts Zile
Membri supleanți [articolul 187 alineatul (2)] prezenți la votul final	Alejandro Cercas

2.10.2012

AVIZ AL COMISIEI PENTRU PIAȚA INTERNĂ ȘI PROTECȚIA CONSUMATORILOR

destinat Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

referitor la o agendă dedicată asigurării unor pensii adecvate, sigure și sustenabile
2012/2234(INI)

Raportor pentru aviz: Sergio Gaetano Cofferati

SUGESTII

Comisia pentru piața internă și protecția consumatorilor recomandă Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în

propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. observă că criza financiară și economică a accentuat dificultățile existente pentru viabilitatea multor sisteme de securitate socială și schimbările actuale din Europa, precum îmbătrânirea populației, modificarea structurilor familiei și caracterul atipic tot mai pregnant al ocupării forței de muncă, printre alți factori, și consideră că, pentru coeziunea socială, siguranța și caracterul adecvat al pensiilor sunt decisive și pot fi garantate, printre altele, prin stabilirea unui nivel minim al pensiilor; subliniază că reformele pensiilor nu pot fi separate de reformele altor sisteme de protecție socială;
2. observă că obiectivul principal al sistemelor de pensii este să asigure venituri adecvate din pensie și să permită persoanelor în vârstă să trăiască decent și independent, din punct de vedere financiar;
3. constată că speranța de viață mai mare este un lucru pozitiv întrucât reprezintă consecința directă a îmbunătățirii sistemelor de sănătate europene și a calității vieții; subliniază că pensionarii joacă un rol activ în societate și contribuie la aceasta;
4. consideră îngrijorător numărul tot mai mare de persoane în vârstă, mai ales femei, care trăiesc sub pragul de sărăcie și consideră că sistemele de pensii ar trebui să garanteze un standard de viață adecvat și demn pentru toți;
5. subliniază că IMM-urile reprezintă una dintre principalele surse de locuri de muncă și de creștere economică în UE și pot să aducă o contribuție semnificativă la viabilitatea și caracterul adecvat al sistemelor de pensii din statele membre;
6. consideră că statele membre ar trebui să evalueze alinierea vârstei de pensionare la speranța de viață prin intermediul unor forme voluntare și flexibile de lucru și al unor măsuri de încurajare a prelungirii duratei vieții profesionale, precum opțiuni pentru primirea de prestații parțiale de pensie pe perioada continuării activității profesionale; subliniază că este necesar ca lucrătorii, angajatorii și sectorul public să își asume împreună responsabilitatea pentru a prelungi durata vieții profesionale în Uniunea Europeană, iar reformele ar trebui să fie corecte din punct de vedere social, evaluate cu atenție în raport cu impactul lor asupra grupurilor vulnerabile și realizate astfel încât să consolideze mecanismele de solidaritate;
7. încurajează statele membre să ia în considerare argumentele socioeconomice solide care susțin eliminarea politicilor care îi împiedică pe lucrătorii mai în vârstă să rămână activi pe piața muncii pe o perioadă mai îndelungată;
8. este de acord cu ideea Comisiei privind necesitatea de a garanta, în cazul în care se elimină posibilitatea de pensionare anticipată, că cei interesați pot continua să muncească sau, dacă acest lucru nu este posibil, că aceștia pot beneficia de un venit minim garantat în plus față de prestații care să garanteze continuitatea realizării de contribuții de securitate socială;
9. consideră că orice posibilitate de prelungire a vieții profesionale sau de creștere a vârstei legale de pensionare trebuie să țină seama de situația specifică a celor care au avut meserii care presupun condiții dificile de muncă și a celor care și-au început foarte devreme viața

profesională;

10. consideră că egalizarea vârstei de pensionare a femeilor cu cea a bărbaților ar trebui să fie însoțită de politici eficace care să asigure un tratament salarial egal și concilierea vieții profesionale cu viața de familie și că ar trebui acordată o valoare adecvată muncii de îngrijire depusă de femei, precum și statutului de furnizori de servicii de îngrijire neprofesioniști; solicită Comisiei să prezinte sistemele de pensii care țin seama în mod optim de dimensiunea de gen la nivel de pensii și să elimine diferențele în ceea ce privește pensiile femeilor;
11. consideră că proliferarea contractelor atipice și răspândirea ulterioară crescută a parcursurilor profesionale instabile și precare ar putea crea lacune la nivelul contribuțiilor de securitate socială, cu consecințe semnificative și periculoase asupra drepturilor acestor lucrători la prestații;
12. consideră că trebuie să se adopte măsuri mai ferme de prevenire și sancționare a evaziunii care amenință să submineze caracterul adecvat și viabilitatea sistemelor de pensii și care creează discriminare între lucrători și întreprinderi, intensificând totodată concurența neloyală;
13. subliniază nevoia de a-i proteja pe titularii de pensii împotriva unui faliment al fondurilor de pensii;
14. consideră că, din cauza schimbărilor demografice și a intensificării restricțiilor la nivelul bugetului public, caracterul adecvat al sistemelor de pensii ar trebui garantat prin consolidarea primului pilon public, prin îmbunătățirea și extinderea sistemelor de pensii ocupaționale suplimentare și, în plus, prin încurajarea sistemelor de pensii private în vederea asigurării accesibilității, a transferabilității și a securității;
15. consideră că sunt necesare stimulente puternice pentru a încuraja investițiile pe termen lung ale fondurilor de pensii în activități favorabile incluziunii din punct de vedere social, cu emisii scăzute de carbon și sustenabile, precum și pentru a evita investițiile pe termen scurt, care implică asumarea unui risc excesiv;
16. subliniază importanța sustenabilității sistemelor naționale de pensii din statele membre în vederea stabilității financiare a Uniunii Europene, precum și că statele membre din zona euro sunt interconectate astfel încât dispozițiile privind pensiile garantate în aceste state membre să poată avea efect transfrontalier;
17. consideră esențială pentru creșterea economică mobilitatea forței de muncă în cadrul pieței unice; reamintește importanța transferabilității pensiilor în statele membre ale UE și că lipsa acesteia rămâne un obstacol semnificativ care descurajează cetățenii să își exercite dreptul la liberă circulație; consideră necesar să se furnizeze informații mai bune cu privire la transferabilitatea drepturilor de pensie și să se creeze condițiile pentru protecția și realizarea transferabilității depline a tuturor drepturilor de pensie, inclusiv a celor care derivă din pensii complementare și suplimentare; în acest scop, consideră că este necesar să se exploreze orice mijloc posibil, în special să se reia activitatea referitoare la o directivă privind asigurarea transferabilității depline a drepturilor de pensie; subliniază, în plus, că transferabilitatea ar trebui să fie garantată și pentru contribuțiile plătite către

fonduri ocupaționale care nu însumează o perioadă suficientă pentru a permite acordarea de drepturi în conformitate cu condițiile contractuale legate de astfel de fonduri ocupaționale;

18. consideră, prin urmare, că este de dorit ca Comisia să examineze, cât mai curând posibil, modalitatea în care se pot soluționa problemele financiare și actuariale implicate în transferul pensiilor, precum și cea în care se poate înființa un sistem prin care să fie posibilă obținerea de informații în mod direct cu privire la drepturile de pensie acumulate în statele membre ale UE;
19. consideră că ar fi adecvată revizuirea Directivei privind activitățile și supravegherea instituțiilor pentru furnizarea de pensii ocupaționale (Directiva IORP), cu scopul de a asigura aplicarea eficace a cerințelor directivei de către statele membre; consideră că o astfel de revizuire ar trebui să aibă ca scop promovarea activității transfrontaliere a fondurilor de pensii ocupaționale din cadrul pieței unice, asigurarea unei supravegheri financiare adecvate, creșterea nivelului de securitate, de transparență și de informații pentru beneficiari și actualizarea cerințelor privind capitalul și solvența; în plus, consideră că revizuirea ar trebui să aibă în vedere marile diferențe dintre fondurile de pensii și fondurile de asigurări și eventuala răspundere a societăților și mecanismele actuale de garantare; consideră că orice propunere privind sisteme de pensii ocupaționale trebuie pe deplin evaluate în ceea ce privește impactul, în special pentru a stabili valoarea costurilor suplimentare care pot apărea și periclita caracterul adecvat al furnizării pensiilor;
20. consideră că transparența sistemelor de pensii private este în continuare neadecvată; consideră că este esențial să se asigure că lucrătorii au acces la informații fiabile și complete cu privire la drepturile lor la pensie – mai ales în ceea ce privește prestațiile viitoare estimate, riscurile implicate și toate costurile efective –, în special cele referitoare la activități transfrontaliere și la mobilitate (inclusiv al doilea pilon și cel de al treilea); solicită Comisiei să investigheze în continuare aceste aspecte și, dacă este nevoie, să formuleze norme mai stricte în acest domeniu;
21. consideră că pensiile suplimentare individuale, care contribuie la primirea unor prestații adecvate, trebuie să asigure o rentabilitate garantată și sigură, cu privire la care beneficiarul trebuie informat în mod suficient și clar. În acest scop, este necesar ca fondurile să respecte cerințe solide de solvabilitate și capitalizare și să funcționeze în mod predominant cu investiții pe termen lung și cu un nivel scăzut de risc;
22. consideră că ar trebui armonizat procesul de supraveghere prudentială în cadrul Uniunii Europene, pentru a evita riscul unei curse către nivelul cel mai scăzut între statele membre care concurează pentru a oferi cerințele cel mai puțin stringente privind solvabilitatea;
23. solicită statelor membre să adopte o abordare de tipul „celor mai bune practici” în ceea ce privește pensiile în Uniunea Europeană.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	10.7.2012
Rezultatul votului	+: 28 -: 1 0: 4
Membri titulari prezenți la votul final	Pablo Arias Echeverría, Adam Bielan, Cristian Silviu Bușoi, Sergio Gaetano Cofferati, Birgit Collin-Langen, Lara Comi, Anna Maria Corazza Bildt, António Fernando Correia de Campos, Cornelis de Jong, Jürgen Creutzmann, Vicente Miguel Garcés Ramón, Evelyne Gebhardt, Louis Grech, Philippe Juvin, Sandra Kalniete, Edvard Kožušník, Toine Manders, Hans-Peter Mayer, Sirpa Pietikäinen, Phil Prendergast, Mitro Repo, Robert Rochefort, Heide Rühle, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Catherine Stihler, Emilie Turunen, Barbara Weiler
Membri supleanți prezenți la votul final	Raffaele Baldassarre, María Irigoyen Pérez, Emma McClarkin, Sabine Verheyen, Anja Weisgerber

20.2.2013

AVIZ AL COMISIEI PENTRU DREPTURILE FEMEII ȘI EGALITATEA DE GEN

destinat Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

referitor la o agendă pentru pensii adecvate, sigure și viabile
(2012/2234(INI))

Raportoare pentru aviz: Regina Bastos

SUGESTII

Comisia pentru drepturile femeii și egalitatea de gen recomandă Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

- A. întrucât trebuie evaluate efectele îmbătrânirii populației asupra sustenabilității finanțelor publice; întrucât generațiile viitoare ar trebui să poată beneficia de sisteme de pensii adecvate;

- B. întrucât fondurile de pensii reprezintă un sistem de investiții important pentru creșterea economică a UE, precum și un sistem de contribuții substanțiale pentru realizarea obiectivului strategic din Strategia Europa 2020 de ocupare a forței de muncă în proporție de 75%, pentru bărbații și femeile cu vârste între 20-64 de ani, dar și pentru societăți incluzive din punct de vedere social;
- C. întrucât, în dezbaterile europene actuale, sistemele de pensii sunt prea frecvent considerate mai degrabă o povară asupra finanțelor publice, și nu un instrument esențial pentru combaterea sărăciei în rândul persoanelor în vârstă, care să permită o redistribuire pe întreaga durată de viață a persoanelor, dar și la nivelul societății;
- D. întrucât pensia reprezintă principala sursă de venit a persoanelor în vârstă din UE, ea trebuind să le asigure acestora un nivel de viață decent și independența financiară; întrucât, totuși, aproximativ 22% din femeile cu vârste peste 75 de ani trăiesc sub pragul de sărăcie din Uniunea Europeană, fiind supuse riscului de excluziune socială și întrucât femeile reprezintă majoritatea populației de peste 75 ani;
- E. întrucât femeile își întrerup mai des decât bărbații cariera profesională, pentru a avea grijă de copii, de persoanele în vârstă, dependente sau bolnave din familie, ceea ce le poate determina să opteze pentru locuri de muncă cu fracțiuni de normă sau mai prost plătite, mai des decât bărbații, și întrucât aceste întreruperi nu sunt luate în considerare sau sunt luate în considerare doar parțial în calculul pensiei și, în consecință, pensia lor este adesea mai mică decât cea a bărbaților, aceste femei fiind expuse într-o măsură mai mare riscului de sărăcie;
- F. întrucât femeile sunt reprezentate disproporționat pe piața locurilor de muncă cu fracțiuni de normă sau flexibile;
- G. întrucât femeile reprezintă o proporție mare de lucrători în ocuparea nedeclarată a forței de muncă, mai ales în munca domestică și în îngrijirea persoanelor dependente;
- H. întrucât femeile sunt supra-reprezentate în locurile de muncă mai puțin atractive din punct de vedere al calificărilor, salariilor și prestigiului și, prin urmare, ele se confruntă cu o mai mare nesiguranță a locurilor de muncă și sunt remunerate mai slab decât bărbații;
- I. întrucât femeile se confruntă cu dificultăți mai mari în concilierea vieții profesionale cu viața de familie, deoarece responsabilitățile familiale nu sunt întotdeauna împărțite în mod corect, iar îngrijirea copiilor și a altor membri ai familiei aflați în întreținere cade, în principal, în sarcina femeilor;
- J. întrucât disparitățile dintre bărbați și femei în ceea ce privește locul de muncă, salariul, cotizațiile, întreruperile de carieră, munca nedeclarată, nesiguranța locului de muncă și activitatea cu normă redusă, legată de responsabilitățile familiale, afectează în mod semnificativ pensia pe care o pot obține femeile;
- K. întrucât influența negativă a crizei economice și financiare din Europa asupra salariilor și a ocupării forței de muncă va amplifica riscul viitor de sărăcie la vârsta a treia;
- L. întrucât studiul „Femeile care trăiesc singure - actualizare”, cerut de Comisia pentru

drepturile femeii și egalitatea de gen din Parlament, prezintă riscurile implicite ale unora dintre sistemele de pensii existente asupra agravării dezechilibrelor de gen, în special pentru femeile care trăiesc singure.

- M. întrucât Documentul de lucru nr. 116 al OCDE în domeniile social, ocuparea forței de muncă și migrație, intitulat „Gătit, îngrijit și voluntariat: munca neplătită în lume” (Veerle Miranda) subliniază importanța muncii neremunerate, care nu este încă recunoscută în sistemele naționale de pensii;
- N. întrucât în UE, rata de ocupare a persoanelor cu vârste între 55 și 64 de ani este de doar 47,4%, iar pentru femei de numai 40,2%; întrucât, în unele țări din UE, doar 2% din totalul locurilor de muncă vacante sunt ocupate de persoane de peste 55 de ani; întrucât aceste rate scăzute de ocupare conduc la un decalaj de pensii între bărbați și femei în interiorul aceleiași generații, precum și la un decalaj între generații, care produce diferențe substanțiale între generații sub aspectul resurselor financiare;
- O. întrucât proiecțiile care se fac în legătură cu impactul reformelor pensiilor au, de obicei, la bază profilul unui bărbat, angajat cu normă întreagă, cu o carieră continuă și cu un câștig mediu; întrucât tabelele de echivalențe actuariale care au la bază criteriul genului au un impact negativ asupra calculului pensiilor pentru femei și oferă o rată de înlocuire mai scăzută pentru femei;
- P. întrucât femeile sunt angajate adesea în locuri de muncă mai slab remunerate și beneficiază mai puțin de flexibilitate pe piața muncii, mai ales cele peste 50 ani, ceea ce face mai dificilă economisirea pentru sistemele de pensii,
1. subliniază că într-o serie de state membre trebuie reformate sistemele de pensii, pentru a face față evoluțiilor demografice și schimbărilor de pe piața muncii; subliniază că aceste reforme trebuie să fie echitabile din punct de vedere social și să consolideze mecanismele în favoarea solidarității și a egalității de gen; subliniază că reformele trebuie să implice partenerii sociali și părțile interesate și să fie comunicate cetățenilor în mod adecvat;
 2. subliniază că statele membre ar trebui să sprijine studierea impactului diferitelor formule de indexare asupra riscului de sărăcie la bătrânețe, luând în considerare dimensiunea de gen; solicită statelor membre să țină seama mai ales de evoluția nevoilor oamenilor atunci când îmbătrânesc, de exemplu îngrijirea pe termen lung, pentru a se asigura că persoanele în vârstă, în special femeile, vor putea avea pensii adecvate și o viață demnă;
 3. subliniază faptul că politicile de pensii este un element esențial al politicilor sociale și că pensiile sunt un mecanism de solidaritate financiară directă între generații, precum și o investiție în viitor;
 4. subliniază faptul că statele membre sunt responsabile de conceperea sistemelor de pensii și subliniază beneficiile unei abordări globale și coordonate la nivelul UE;
 5. invită Comisia și statele membre să se asigure că principiul egalității de tratament între femei și bărbați este aplicat în mod constant în sistemele de asigurări de pensii și, mai ales, că schemele de pensii ocupaționale nu sunt discriminatorii împotriva femeilor, repetând modelele existente care dezavantajează femeile în ceea ce privește beneficiile și

contribuțiile;

6. invită Comisia și statele membre ale UE să realizeze evaluări de impact cuprinzătoare pentru toate reformele care vizează sistemele de securitate socială, mai ales sistemele de pensii, ce ar putea avea un impact negativ asupra angajării femeilor și a drepturilor lor la pensie, cum ar fi reducerea structurilor de îngrijire a copiilor și a persoanelor în vârstă, politicile privind pensiile etc.;
7. reamintește că este necesar ca statele membre să adopte măsuri menite să elimine diferențele de remunerare și de venit între femeile și bărbații care prestează aceeași muncă, precum și discrepanțele în ocuparea unor poziții de responsabilitate, alături de inegalitățile de gen pe piața muncii, care, de asemenea, afectează pensiile, aceste inegalități producând diferențe substanțiale între pensiile plătite femeilor și cele mult mai mari plătite bărbaților; îndeamnă Comisia să prezinte o revizuire a legislației existente; constată că, în pofida nenumăratelor campanii, obiective și măsuri adoptate în ultimii ani, diferența de remunerare între femei și bărbați rămâne persistent de mare;
8. subliniază că trebuie adoptate urgent măsuri menite să combată decalajul de remunerare între femei și bărbați în sectorul privat, care este grav în majoritatea statelor membre;
9. invită statele membre să promoveze o abordare flexibilă în stabilirea vârstei de pensionare, luând în considerare dimensiunea de gen și garantând o pensie minimă;
10. subliniază faptul că, atunci când sistemele de pensii ale statelor membre nu iau în considerare particularitățile femeilor care trăiesc singure sau, în general, aspectele de gen, femeile, în general, sunt discriminate indirect și expuse unor riscuri mai mari de sărăcie;
11. subliniază că un program de lucru flexibil și locurile de muncă cu fracțiune de normă înlesnesc echilibrarea vieții profesionale cu viața personală, mai ales pentru femei, dar acestea implică, de asemenea, salarii mai mici și deci, în viitor, și pensii mai mici; remarcă faptul că marea majoritate a salariilor mici și aproape toate salariile foarte mici sunt acordate pentru activitatea cu fracțiune de normă, iar aproximativ 80 % dintre lucrătorii săraci sunt femei;
12. subliniază că trebuie redus decalajul de remunerare între bărbații și femeile care au același competențe și aceleași locuri de muncă, deoarece, din acest, motiv salariul femeilor rămâne mai mic și crește numărul de femei care trăiesc în sărăcie atunci când se vor pensiona sau vor fi văduve;
13. recunoaște că trebuie adaptată vârsta de pensionare pentru femei și bărbați, pentru a ține seama de creșterea speranței de viață, îmbunătățind, în același timp, accesul la formarea continuă, concilierea vieții profesionale cu viața de familie și cea privată și promovând îmbătrânirea activă;
14. invită Comisia și statele membre să adopte o perspectivă care ține cont de întreg ciclul de viață în cazul pensiilor, ținând seama de întreaga durată a vieții profesionale a unei persoane, inclusiv de întreruperile și de schimbările de carieră, pentru a face vizibile beneficiile sociale și economice ale activităților de îngrijire neremunerate sau ale modelelor de muncă moderne;

15. subliniază că trebuie egalizată vârsta de pensionare pentru bărbați și femei și trebuie îmbunătățite șansele de inserție profesională pentru a le permite femeilor și bărbaților în vârstă să rămână pe piața muncii, ceea ce va contribui în mod considerabil la creșterea ratei de activitate a lucrătorilor în vârstă;
16. subliniază că perioadele medii mai lungi de șomaj parțial în cazul femeilor, salariile mai mici, numărul mediu mai mic de ore lucrate au consecințe profunde asupra veniturilor femeilor, asupra indemnizațiilor de asigurări sociale și, nu în ultimul rând, pe termen mai lung, asupra pensiile lor;
17. subliniază că speranța de viață mai mare a femeilor nu ar trebui să fie un element discriminatoriu în calcularea pensiilor;
18. salută inițiativa Comisiei care vizează încurajarea realizării de economii suplimentare pentru pensiile private în scopul creșterii nivelului de venituri ale pensionarilor;
19. subliniază că primul pilon ar trebui să continue să fie principalul furnizor de pensii pentru limită de vârstă și că este de datoria Comisiei să ia măsuri pentru a face mai accesibili și mai transparenți pentru femei al doilea și al treilea pilon, ele având în prezent mai puține mai puține posibilități de a face economii pentru a contribui la fondurile suplimentare de pensii, comparativ cu bărbații;
20. îndeamnă statele membre să respecte și să aplice legislația privind drepturile referitoare la maternitate, astfel încât femeile să nu fie dezavantajate la pensie, pentru că au devenit mame în timpul perioadei active;
21. subliniază că statele membre trebuie încurajate să informeze constant cetățenii, astfel încât aceștia să poată lua decizii în deplină cunoștință de cauză, cu privire la planificarea pensiei;
22. încurajează statele membre să considere perioadele în care femeile sau bărbații trebuie să se consacre îngrijirii copiilor sau a altor membri de familie dependenți, precum și sarcinilor domestice, drept perioade asigurate în vederea stabilirii drepturilor la pensie și a calculării acesteia;
23. consideră că este necesară individualizarea drepturilor de pensie din perspectiva egalității de gen și că ar trebui asigurată securitatea multor femei în vârstă, care acum depind de pensiile după soțul decedat, precum și a altor drepturi derivate;
24. subliniază faptul că politicile sociale și serviciile sociale care acordă îngrijire copiilor, persoanelor în vârstă și altor persoane dependente sunt esențiale pentru a garanta femeilor și bărbaților aceleași oportunități de a avea o activitate remunerată, compatibilă cu familia lor și cu viața personală, care să le permită să câștige drepturi de pensie suficiente pentru a le asigura o pensie decentă la bătrânețe;
25. subliniază că statele membre trebuie încurajate să recunoască în sistemele lor de asistență socială, timpul petrecut, de obicei de femei, pentru îngrijirea și susținerea persoanelor dependente;

26. invită statele membre și Comisia să propună noi soluții pentru a garanta că munca prestată informal și legal, este mai bine remunerată și este luată în calcul la stabilirea drepturilor de pensie;
27. salută invitația făcută în Cartea albă vizând dezvoltarea creditelor de asistență acordate pentru îngrijirea persoanelor dependente, și anume contabilizarea perioadelor consacrate îngrijirii persoanelor dependente în calculul pensiei, atât pentru femei, cât și pentru bărbați, așa cum este deja cazul în anumite state membre;
28. solicită ca implicarea femeilor în funcționarea asociațiilor pentru copii, persoane cu dizabilități sau pentru persoanele dependente să fie luată în considerare în recunoașterea experienței lor anterioare, permițându-le să evite întreruperile de carieră, ce le-ar reduce cuantumul viitoarei pensii;
29. solicită ca statele membre să reexamineze, dacă este cazul, sistemele de protecție socială, pentru a evita un dezechilibru semnificativ la nivelul pensiilor între femei și bărbați, precum și să ia în considerare introducerea unor factori de corecție care țin seama de diferențele între contribuții, cauzate de angajarea pe termen scurt;
30. reafirmă încă o dată importanța combaterii stereotipurilor de gen, care în mod tradițional acordă un rol secundar muncii femeilor, ceea ce conduce la salarii mai mici pentru munca prestată de femei;
31. solicită statelor membre să susțină structuri și sisteme de îngrijire a copiilor și a persoanelor dependente, accesibile și de bună calitate.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	19.2.2013
Rezultatul votului final	+ : 30 - : 2 0 : 0
Membri titulari prezenți la votul final	Regina Bastos, Edit Bauer, Andrea Češková, Marije Cornelissen, Tadeusz Cymański, Iratxe García Pérez, Zita Gurmai, Mikael Gustafsson, Mary Honeyball, Sophia in 't Veld, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Silvana Koch-Mehrin, Constance Le Grip, Astrid Lulling, Ulrike Lunacek, Elisabeth Morin-Chartier, Krisztina Morvai, Siiri Oviir, Joanna Senyszyn, Joanna Katarzyna Skrzydlewska, Marc Tarabella, Britta Thomsen, Anna Záborská, Inês Cristina Zuber
Membri supleanți prezenți la votul final	Izaskun Bilbao Barandica, Minodora Cliveti, Silvia Costa, Anne Delvaux, Mariya Gabriel, Nicole Kiil-Nielsen, Doris Pack, Licia Ronzulli, Angelika Werthmann

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	21.3.2013
Rezultatul votului final	+ : 32 - : 4 0 : 6
Membri titulari prezenți la votul final	Regina Bastos, Edit Bauer, Heinz K. Becker, Jean-Luc Bennahmias, Phil Bennion, Pervenche Berès, Viliija Blinkevičiūtė, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Minodora Cliveti, Marije Cornelissen, Emer Costello, Andrea Cozzolino, Frédéric Daerden, Karima Delli, Richard Falbr, Thomas Händel, Marian Harkin, Danuta Jazłowiecka, Ádám Kósa, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Elisabeth Morin-Chartier, Csaba Öry, Siiri Oviir, Sylvana Rapti, Licia Ronzulli, Elisabeth Schroedter, Jutta Steinruck
Membri supleanți prezenți la votul final	Georges Bach, Jürgen Creutzmann, Philippe De Backer, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Ria Oomen-Ruijten, Csaba Sógor
Membri supleanți [articolul 187 alineatul (2)] prezenți la votul final	Wim van de Camp